THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025 N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c. ŠEŠTADIENIS — SATURDAY, GEGUŽĖ — MAY 31, 1980 Nr. 127

LKB KRONIKA NR. 40

TTG katalikų komitetas

(Tęsinys)

Jums, Prokurore, žinoma, kad mes neveikiame slapta, bet viešai. 1978 m. lapkričio 13 d. sukurdami Katalikų Komitetą, mes kreipėmės į tarybinę Vyriausybę, jei iki šiolei mūsų komiteto neužregistravo, tai ne mūsų kaltė.

Trečioji mano kaltė — žmonių kurstymas nesilaikyti tarybinių įstatymų. Man inkriminuojama net tai, kad tikintieji gausiai dalyvavo mano teismuose Vilkaviškyje ir Varėnoje. Bet kuo aš dėtas, jei žmonės gerbia kunigą ir suinteresuoti jo likimu? Argi nusikaltimas tarybiniom piliečiui atvykti į viešą teismo posėdį? Jei čia ir galima ką nors pakaltinti, tai tik Lietuvos bedievius, kurie per 35 metus nepajėgė atskirti kunigo nuo tikinčiųjų.

Jūs, Prokurore, man pagrasinote LTSR BK 68 str. 1 d. — už panašius nusikaltimus galiu būti nuteistas iki septynerių metų laisvės atėmimo. Nejaugi taip nepasitikima ateistine propaganda, kad bijoma, jog vienas kitas kunigas sugriaus ką Lietuvos bedieviai per 35 metus statė? Nejaugi Lietuvos TSR Vyriausybė mano, kad su lazda galima nugalėti ir sustabdyti religinį tautos atgimimą?

Prokuratūroje man buvo priminta, kad Bažnyčios reikalais turi rūpintis tik vyskupai. Noriu pakartoti, ką sakiau žodžiu: neužmirškite, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčia, tai ne Rusijos Pravoslavų Bažnyčia, kur ateistinė valdžia per sau klusnius vyskupus gali griauti Bažnyčią ir terorizuoti kunigus bei tikinčiuosius. Lietuvoje šitaip niekada nebus, nes šv. Tėvas gyvena ne Maskvoje, o Vatikane ir Katalikų Bažnyčios reikalais turi rūpintis ne tik vyskupai, bet ir kunigai ir pasauliečiai.

Kybartai, 1979. IX. 6

TTG Katalikų Komiteto narys
kun. Sigitas Tamkevičius

N.B. Šio laiško nuorašus siunčiu Lietuvos Ordinarams ir „Tiesos" redakcijai.

— — —

Kronika šį LTSR Prokuratūros įspėjimą laiko eiliniu sovietinės valdžios šantažu, siekiant ibauginti ne tik TTG Katalikų Komiteto narius, bet ir visus Lietuvos kunigus neprisidėti prie šio komiteto veiklos. Tačiau nėra negalima, kad abu įspėtieji kunigai gali būti suimti ir nuteisti. Tai priklausys nuo vienokio ar kitokio Kremliaus sprendimo.

Daugelyje Lietuvos parapijų tikintieji renka parašus po protestais dėl kun. *Svarinsko* ir kun. *Tamkevičiaus* persekiojimo.

(Pabaiga)

KATALIKAI PASAULYJE

Komunikacijų reikšmė

Gegužės 18 d. buvo minima Pasaulinė Socialinės Komunikacijos priemonių diena. Ta proga paskelbtame pareiškime popiežius Jonas Paulius II-sis iškėlė nepaprastas šių dienų socialinės komunikacijos priemonių galimybes, drauge įspėdamas šioje srityje besidarbuojančius, kurie daugiausia yra pasauliečiai, gerai apsvarstyti žmonėm teikiamą informacinę medžiagą, ypač rūpinantis apsaugoti jaunimą nuo netinkamų ir žalingų radijo bei televizijos programų bei spaudos informacijų. Tiek šeimų tėvai, tiek socialinės komunikacijos darbuotojai turi budėti, rašo laiške popiežius, kad žalinga informacinė medžiaga nepakenktų jautriai vaiko sielai.

Japonės seserys

Japonės seserys vienuolės, vadinamos "Marijos Katekistės", Nagojos mieste atžymėjo savo veiklos 25-rių metų sukaktį. Vokiečio kunigo Gemeinde prieš 25-rius metus įsteigtas "Marijos Katekisčių" institutas yra misijinio pobūdžio. Jis dabar turi du šimtus šešiolika seserų vienuolių, kurios dirba kaip mokytojos ir žmonių pagalbos srityje, taip pat ruošia suaugusius krikštui. Instituto narės yra išplėtusios savo veiklą ne tik Japonijoje, bet ir Brazilijos bei Indonezijos misijose. Dabar "Marijos Katekisčių" steigėjas kun. Gemeinde rūpinasi įsteigti instituto skyrius Korėjoje, Taiwane, Indijoje ir Filipinuose.

Ispanų parama

1979-ais metais Saragozos vyskupija Ispanijoje popiežiškajam misijų fondai paskyrė 29-nis milijonus pezetų, tai yra net dviem milijonais pezetų daugiau negu ankstesniaisiais metais. Surinkti pinigai yra skiriami Tikėjimo Platinimo Kongregacijai, misijų kraštuose apleistų vaikų globai, vietinių kunigų parengimui ir kitiem misijų reikalam. Ispanijos katalikai atskirai dar surinko lėšų studentų stipendijom misijų kraštuose.

Šalpa Ugandai

Gegužės 15 dieną iš Romos aerodromo išskrido jau šeštas lėktuvas su vaistais ir maisto produktais, kurie yra siunčiami nuo sausros jau antrus metus kenčiantiems Ugandos Karamanžio srities gyventojam. Šia pagalbos akcija rūpinosi Veronos ir Piacenzos miestų, šiaurės Italijoje, misijų centrai. Jų iniciatyva į Ugandą jau yra pasiųsta daugiau negu du šimtai tonų vaistų, sanitarijos reikmenų ir maisto produktų.

Jaunimas sveikino

Popiežius Jonas Paulius II-sis gegužės 18 d. sekmadienį užbaigė vėlai vakare, švento Damazo kieme, Vatikane, susitikdamas su daugiau negu trimis tūkstančiais jaunimo — italų katalikų sąjūdžio "Išlaisvinimas per bendravimą" — Comunione e Liberazione — nariais. Jaunimas atvyko į Vatikaną pasveikinti Popiežių jo šešiasdešimtojo gimtadienio proga. Jauni vyrai ir merginos sutiko Popiežių gitarų muzika, dainomis ir liaudies šokiais. Giliai sujaudintas jaunimo nuoširdumu, Popiežius jiem padėko jo už sveikinimus, palinkėdamas krikščioniškoje dvasioje toliau ugdyti tarpusavio bendravimą, skleidžiant jaunimo tarpe krikščioniškąjį džiaugsmą.

Gegužės 19 d. Šventasis Tėvas audiencijoje priėmė devynis Japonijos vyskupus, atvykusius į Vatikaną su oficialiu ad limina vizitu.

— **Ugandos nuverstą prezidentą Binaisą saugo Tanzanijos** kariuomenė. Ugandos karininkai planavo prezidentą teisti, tačiau Tanzanijos prezidentas Nyerere įsakė jį saugoti.

Pirmoji Irano naujojo parlamento nuotrauka. Priekyje matomi ajatola Mohammed Beheshti ir respublikos prezidentas Abolhassan Bani Sadr laikomi tyliais politiniais priešais. Prezidentas bandė paskirti premjerą, o Beheshti tvirtino, kad tai parlamento uždavinys. Pagal naująją konstituciją ministerius ir premjerą parenka prezidentas, o parlamentas juos tik tvirtina. Ajatola Beheshti siekia paversti prezidentą tik figūra, įvairių ceremonijų dalyviu.

Padėtis Irane

Teheranas. — Irano žinių agentūra paskelbė, kad Mashado mieste kažkas apšaudė pastatą, kur laikoma dalis amerikiečių diplomatų. Tai esąs vietinių Amerikos tarnų darbas. "Studentų, kurie seka imamo liniją" paskelbtame komunikate sakoma, kad pastato apšaudymas yra prezidento Carterio bandymas sustabdyti islamo revoliucijos augimą, sustabdyti įkaitų teismus. Carteris žinąs, jog įkaitų teismai dar daugiau atidengtų purviną didžiojo šėtono (Amerikos) charakterį. Kaip iraniečiai skelbia, diplomatai įkaitai yra išvežioti į 15 miestų, padalinti į mažas grupes, kad sunkiau būtų juos išvaduoti.

Įkaitai kalinami Irane jau 208 dienos. Ajatola Khomeinis buvo pasakęs, kad įkaitų likimą nulems Irano parlamentas. Dabar jis jau išrinktas, pradėjo darbus, tačiau jo pirmininkas Sahabi pasakė, jog įkaitų klausimas, gal būt, bus sprendžiamas už 7 savaičių, nes yra daug svarbesnių klausimų.

Garsusis Irano ajatola Khalkhali, vadinamas "koriku", nes jo vadovaujami teismai pasmerkė daug iraniečių mirti, ketvirtadienį pareikalavo, kad parlamento darbotvarkėje būtų numatytos maldų pertraukos. Jis siūlė tarp vidurdienio ir saulėlydžio melstis mažiausia tris kart. Neabejojama, kad parlamente, kur atstovų tarpe yra daug musulmonų mulų, šios pertraukos bus patvirtintos.

Kaip jau minėta, Irane kursuoja įvairiausi gandai. Amerikai priskiriamos tiesiog antgamtinės jėgos. Kai kurie skelbia, kod net ajatola Khomeinis esąs CIA agentas, o revoliucija buvo planuota ir vykdyta Amerikos įsakymu. Visos Irano nelaimės, visi trūkumai aiškinami kaip Amerikos sąmokslo rezultatas. Vienas laikraštis paskelbė žinią, kad prezidentas Carteris atsiuntęs amerikiečiams įkaitams tris nuodingas gyvates, siekdamas priežasties pulti Iraną. Pats prezidentas Bani Sadras kalbėjo apie Amerikos planus nužudyti įkaitus, kad būtų galima pateisinti Irano užpuolimą.

Penktadienį paskelbta, jog Irako kariuomenė, remiama helikopterių, keturiose vietose bandė pereiti Irano sieną, tačiau visi puolimai atmušti, tik viename sienos perėjimo punkte padaryta nuostolių. Kai kur irakiečiai sudeginę kviečių laukus.

Kuwaito žurnalas rašė apie Briuselyje įvykusį slaptą pasitarimą, kuriam vadovavo šacho žentas Zahedi, buvęs ambasadorius Washingtone. Dalyvių tarpe buvę penki šacho generolai ir buvęs ambasadorius Beirute Hansur Gadar. Susitikime buvo rengiami planai islamo respublikai likviduoti ir šacho režimui restauruoti.

Buvęs premjeras Bachtiaras slaptai aplankęs šachą Egipte, kur dažnai vyksta buvusių Irano karininkų ir policijos pareigūnų pasitarimai.

Svarbų vaidmenį, pažymi žurnalas, teikiant pagalbą šachui ištikimų elementų kontrrevoliucinei veiklai, vaidina ir Egipto prezidentas Sadatas bei JAV centrinė žvalgybos agentūra, CIA.

Šv. Elenos kalno padaryti nuostoliai

Vancouver. — Washingtono valstija, kurioje ugniakalnis Mt. St. Helen padarė daug nuostolių, sustabdė helikopterių skridimus ir dingusių ieškojimą. Jie visi laikomi žuvusiais, palaidotais po storu pelenų ir žemių sluoksniu. Spėliojama, kad žuvo 58 žmonės. Pavyko surasti 22 kūnus.

Valstijos gubernatorė Dixy Lee Ray pareiškė, kad valstijos nuostoliai sieks apie pusantro bil. dol. Vien kviečių ūkiams padaryti nuostoliai sieks 473 mil. dol. Šiurkštūs pelenai sugadino daug ūkio mašinų, traktorių, pakenkė pašarinių javų laukams, miškams. Dar nenustatyta, ar pelenų dulkės pakenkė žmonių sveikatai. Finansiniai nuostoliai dar gali pakilti.

Yakimos mieste pelenai užkimšo kanalizacijos vamzdžius, pakenkė geriamo vandens šaltiniams. Vien pataisymai kainuos apie 5 mil. dol.

— Sovietų Sąjunga ir Vakarų Vokietija susitarė išplėsti ekonominius ryšius energijos ir žaliavų tiekimo srityje. Bonoje lankėsi sovietų vicepremjeras ir politbiuro narys Nikolai Tichonov.

— Valstybės departamentas paskelbė, jog, iš Afganistano gautomis žiniomis, Kabulo gatvėse pradėjo demonstruoti pradinių mokyklų mokiniai. Milicija gaudo 8—10 metų vaikus.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Kinijos premjeras ir komunistų partijos pirmininkas Guofeng pareiškė Japonijoje, kad Amerika turėtų išgabenti kariuomenę iš Korėjos ir leisti jai taikingai susijungti.

— Trys P. Korėjos pėstininkų pulkai, kuriems buvo pavestos riaušių raminimo pareigos, sugrįžo į savo divizijas prie demilitarizuotos zonos. Numalšinus Kwangju miestą, neramumai ir demonstracijos prasidėjo Mokpo mieste.

— Indija gavo iš Sovietų Sąjungos branduolinėms jėgainėms kuro, nors Indija nėra pasirašiusi sutarties, kuri draudžia platinti branduolines bombas ir jų medžiagas.

— Iš Šveicarijos į Ameriką atvyko du Jungtinių Tautų Pabėgėlių reikalų komisariato pareigūnai, kurie padės tvarkyti kubiečius pabėgėlius.

— Brazilijos kariuomenės manevruose lėktuvas nelaiku išmetė sprogstančią granatą, žuvo du karininkai.

— Nacionalinė erdvės agentūra paskelbė naujų JAV astronautų sąrašą, 19 asmenų. Jų tarpe yra pirma astronautų pora — dr. William ir dr. Anna Fisher.

— Pietų Afrikoje atsinaujino juodųjų neramumai. Vyriausybė pagrasino atsiųsti į Cape Town riaušių malšinti kariuomenės dalinius.

— Irane, kur buvo sušaudyta 20 narkotikų pirklių, sušaudyta dar 9, jų tarpe vienas 78 metų senis. Vyriausybė narkotikų pirklių pasiuntė gaudyti ajatolą Khalkhalį pagarsėjusį šacho šalininkų persekiotoją ir teisėją.

— Valstybės dep. spaudos ryšininkas Hodding Carter paskelbė, kad jis pasitrauks iš tarnybos liepos 1 d.

— Izraelio Tarptautinio banko žiniomis, Izraelis turi 1.2 milijonus uncijų aukso atsargų. Šis auksas, pagal rinkos kainas, vertas 770 mil. dol.

— Senatas patvirtino JAV paramą Nikaragvai — 75 mil. dol. Parama bus tuoj atšaukta, jei Nikaragva įsileis į savo teritoriją svetimos šalies kareivių.

— Atstovų rūmų taisyklių komitetas atmetė prezidento Carterio pasiūlymą uždėti gazolinui specialius, 10 centų galionui, mokesčius.

Nemažai australų boikotuos žaidynes

Nevažiuoja ir Naujosios Zelandijos plaukikai

Canberra. — Daug Australijos sporto federacijų ir atskirų atletų, trenerių ir sporto pareigūnų pasitraukė iš Olimpinio komiteto, protestuodami prieš jo nutarimą dalyvauti Maskvos olimpiadoje. Australų lauko ritulio organizacija, jachtų komandos, raiteliai ir moterų tinklinis nutarė Maskvą boikotuoti.

Maskvos parduotuvių darbininkai jau įspėjo savo draugus budėti, nes nuo birželio pradžios Maskvos maisto ir drabužių parduotuvėse laukiama daug naujų prekių. Pilnos lentynos skiriamos užsienio svečiams pasigrožėti, tačiau ir Maskvos gyventojai planuoja nepraleisti šios retos progos.

Vienas Maskvos sporto pareigūnas privačiame pasikalbėjime su Craig Whitney, "New York Times" korespondentu, pasakė, kad sovietams rūpi, jog, nedalyvaujant Amerikai, Japonijai ir Vakarų Vokietijai, daugiausia medalių gali laimėti Rytų Vokietija, pralenkdama Sovietų Sąjungą. Montrealio 1976 m. Olimpiadoje Sovietų Sąjunga laimėjo 125 medalius, Amerika — 94 ir Rytų Vokietija 90.

Panaudodama Olimpiadą politiniams tikslams, Maskva gausiai įtraukia Baltijos valstybes. Dalis vandens sporto vyks Estijoje, "Tiesa" skelbia, jog Kaune ir Trakuose stovyklaus Sovietų Sąjungos lengvosios atletikos, dviračių ir akademinio irklavimo olimpinės rinktinės.

Toliau skelbiama, kad "Olimpiados atidarymo ceremoniale dalyvaus 200 Lietuvos šokėjų. Jie atliks J. Lingio sukurtą "Olimpinę polką", įsijungs į Pabaltijo respublikų atstovų atliekamus šokius, kartu su visų broliškų respublikų šokėjais atliks "Draugystės suitą". Šiam atsakingam pasirodymui kolektyvai atsakingai ruošiasi".

Olimpiados renginiuose dalyvaus ir respublikos (ok. Lietuvos) koncertiniai kolektyvai — "Lietuvos" ansamblis, Lietuvos kamerinis orkestras, pučiamųjų instrumentų orkestras "Trimitas".

Naujosios Zelandijos olimpinis komitetas paskelbė, kod jis dar persvarstys savo nutarimą dalyvauti Maskvos Olimpiadoje. Iš komandos pasitraukė plaukikų treneris, o su juo išėjo ir visa eilė sportininkų, jų tarpe plaukikas Tracey Wickham, dviejų pasaulio rekordų savininkas, 17 m. amžiaus. Naujoji Zelandija neplanavo laimėti Maskvoje daug medalių, Wickham buvo laikomas stipriausia viltimi parsivežti aukso medalį.

Tarptautinio olimpinio komiteto pirmininkas lordas Killaninas pareiškė Airijoje, jog Amerikos vadovaujamas boikotas privedė prie to, kad 70 nuoš. sportininkų, kurie 1976 m. Olimpiadoje laimėjo aukso medalius, nedalyvaus šių metų žaidynėse.

Konferencija išmetė Liberijos vadą

Lome. — Togo respublikoje įvyko 16 vakarinės Afrikos valstybių galvų suvažiavimas, kuriame nutarta įsteigti Vakarų Afrikos ekonominę rinką. Anksčiau buvo planuota, kad toje rinkoje dalyvaus ir Liberija, tačiau, kai atvyko naujasis Liberijos vadas, viršila Samuel Doe, konferencijos dalyviai jo neįsileido į salę ir iš jos buvo išnešta Liberijos vėliava. Kaip žinoma, Doe nuvertė Liberijos prezidentą William Tolbert, jį nušovė ir sušaudė 13 jo ministerių. Todėl kaimynai ir neįsileido naujosios Liberijos atstovų. Konferencijos dalyviai aiškina, kad Doe atvažiavo pilnoje uniformoje su dviem revolveriais už diržo.

Stiprinami Kinijos – Amerikos ryšiai

Washingtonas. — Gynybos departamentas paskelbė, jog susitarta parduoti Kinijai daug šimtų mil. dol. vertės karinių prekių. Pabrėžiama, kad parduodami ne ginklai, nors Kinijos delegacijos vadas, vicepremjeras Geng Biao pasakė turįs viltį kiek vėliau gauti ir ginklų. Kinijai leidžiama pirkti Amerikos įmonėse radaro įrengimus, helikopterių, transporto lėktuvų, ryšių aparatų, radijo įrengimų, sunkvežimių ir kompiuterių. Susitarta leisti Amerikos biznio bendrovėms steigti Kinijoje įmones ir siųsti ten specialistus pamokyti kinus, kaip mašinas gaminti ir jas naudoti.

Vicepremjeras Geng pasakė, jog abiejų valstybių pažiūros į pasaulio padėtį labai panašios. Jo vizitas padėjęs naujus pamatus toliau žengti draugystės keliu. Jis pridūrė, jog ginklų šiuo metu pirkti jis negalįs, tačiau Amerika ginklų neparduoda ir Sovietų Sąjungai.

Vicepremjeras matėsi su prezidentu Carteriu, valst. sekretoriumi Muskie ir su keliais kongreso nariais, tačiau daugiausia laiko jis praleido su gynybos sekr. Brownu.

Izraelio politikų vidinės kovos

Tel Avivas. — Izraelio premjeras Beginas labai piktai puolė pasitraukusį gynybos ministerį Weizmaną, kuris paskelbė norįs tapti premjeru. Beginas net atidengė, kad Weizmanas net du kartus reikalavęs pašalinti iš pareigų Moshe Dayaną, o dabar vaidinąs didelį jo draugą.

Izraelio vyriausybės koalicija nesusitaria dėl pakaitalo Weizmanui. Buvęs užsienio reikalų ministras Shamiras dar būtų priimtinas gynybos ministerio vieton, tačiau koalicijos partneriai nesutinka su energijos ministerio Madai perkėlimu į užsienio reikalų ministeriją, kuriai jis neturįs kvalifikacijų.

KALENDORIUS

Gegužės 31 d.: Kancijus, Petronėlė, Gintautas, Agilė.

Birželio 1 d.: Švč. Trejybės šventė, Justinas, Fortunata, Daugotas, Galinda.

Birželio 2 d.: Marcelinas, Blandina, Ąžuolas, Auksuolė.

Saulė teka 5:19, leidžiasi 8:17.

ORAS

Debesuota, galį lyti, temperatūra dieną 85 l., naktį 65 l.

Iš Ateitininkų GYVENIMO

REDAGUOJA Jonas Žadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 6522 So. Rockwell Ave., Chicago, IL. 60629. Tel. 778-7852

ATEITININKAI NEPRIKLAUSOMYBĖS AUŠROJE

Ateitininkų pirmojo kongreso 60 metų sukaktis

Pirmasis*) ateitininkų kongresas įvyko Kaune 1920. VIII. 1 — 8. Rinktasi į Liaudies namus Kauno senamiestyje, Lukšio gatvėje. Tie namai priklausė Lietuvių Katalikių Moterų draugijai. Nepriklausomybės pradžioje juose būdavo gana dažni ir gausūs suvažiavimai. Ateitininkų kongresas užtruko visą savaitę — nuo sekmadienio iki sekmadienio. Drauge su kongreso dalyviais posėdžius gausiai lankė Kauno visuomenė.

Kongresas prasidėjo rugpiūčio 1, sekmadienį, iškilmingomis pamaldomis Kauno katedroje. Mišias aukojo vysk. Juozapas Skvireckas, Žemaičių vyskupo pagalbininkas, būsimas pirmasis Lietuvos metropolitas (1926). Jis tarė ir trumpą sveikinimo žodį. Pamokslą sakė kun. Pijus Andziulis, marijonas. ("Ateityje" 1960, aprašant kongresą, pamokslininku klaidingai nurodytas T. Kazimieras, kapucinas).

Posėdžiams salė buvo papuošta ąžuolų vainikais, pasieniais pristatyta berželių. Scenos gilumoje kabojo Kryžius ir Vytis. Prie jų stovėjo tautinė vėliava. Prieš 12 metų ji buvo pasiūdinta Luovaine, Belgijoje, kur įsisteigė pirmoji lietuvių katalikų studentų draugovė — "Lietuva". Paskui buvo perleista "Rūtos" draugijai Fribourge, Šveicarijoje. Iš ten tiesiai į kongresą atvežė stud. Eduardas Turauskas, būsimasis Lietuvos pasiuntinys įvairiuose kraštuose. Salės prieangyje buvo išdėstyti katalikų spaudos leidiniai. Tarp jų išsiskyrė pirmieji "Ateities" sąsiuviniai su gelsvais viršeliais ir rausvomis erškėčių rožytėmis, piešti stud. Eliziejaus Draugelio, ateitininkų pirmūno, ėjusio Maskvoje medicinos mokslus.

Kongresą sušaukė ateitininkų centro valdyba: pirm. Domas Micuta, vicepirm. Viktoras Jasaitis, sekr. Juozas Leimonas, ižd. Petras Spetyla, knyg. Vladas Kateiva, valdybos nariai — Jadvyga Česaitytė ir Julius Aperavičius. Ateitininkai nebuvo dar tiek išsišakoję į atskiras sąjungas, tad centro valdyba atstovavo visiems ateitininkams. Ji buvo išrinkta Kauno ateitininkų konferencijoje 1919. XII. 29 — 31 ir jai buvo pavesta surengti kongresą dešimtmečio veiklai apžvelgti ir ateičiai nustatyti veikimo gaires.

"Į kongresą suvažiavo labai daug katalikų moksleivių iš visos Lietuvos. Savo skaičiumi susirinkusieji imponavo jau didžiulėje Žemaičių katedroje per pamaldas" — rašoma "Laisvės" dienraštyje. Kongresą atidarant užregistruota 400 dalyvių. Į atidaromąjį posėdį atsilankė valstybės prezidentas Aleksandras Stulginskis, vysk. Juozas Skvireckas, keliolika Steigiamojo seimo atstovų, keletas ministerių ir kitų svečių. Tolimiausias svečias buvo kun. Nichola Turchi, Romos katalikiškojo universiteto profesorius. Tapęs nuoširdžiu Lietuvos bičiuliu, rašė apie Nepriklausomą Lietuvą informacinių straipsnių ir knygų. Kongreso dalyvius sveikino lotyniškai. Jo žodį vertė stud. Leonas Bistras, pirmininkavęs kongreso posėdžiams. Po metų jis baigė Fribourgo universitetą filosofijos daktaro laipsniu; buvo ministeriu pirmininku, švietimo, užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministeriu

*

Kongreso pirmosios 3 — 4 dienos praėjo besvarstant ateitininkų organizacinius reikalus. Medžiagos tiems svarstymams pateikė pranešimai ir atitinkamos paskaitos. Centro valdybos pranešimą padarė stud. Domas Micuta, tuo metu redagavęs Steigiamojo seimo darbus; revizijos komisijos — stud. Antanas Juška, "Ateities" redakcijos bei administracijos ir Ateitininkų Susišelpimo Fondo — kun. Morkus Morkelis, Žemaičių kunigų seminarijos profesorius. Apžvelgdami ateitininkų dešimtmečio veiklą, paskaitas skaitė: Kazimieras Bizauskas — "Ateitininkų atsiradimo apystovos, motyvai ir pirmieji žingsniai", Antanas Matulaitis — "Ateitininkų veikimas ir brendimas Rusijoje", ir Eduardas Turauskas — "Ateitininkų dešimties metų gyvavimo bėgis ir jo daviniai".

Po pranešimų ir paskaitų iškilo organizacinės sudėties klausimas. Diskusijose buvo svarstomos trys galimybės: 1. ateitininkai studentai ir vidurinių m-lų moksleiviai sudaro bendrą sąjungą ir turi vieną centrą; 2. studentai ir moksleiviai sudaro atskiras sąjungas su savo centrais, kuriuos jungia bendra ateitininkų taryba; 3. ateitininkai ir pavasarininkai su savo centrais jungiasi į Lietuvos katalikų jaunuomenės federaciją. Po ilgai trukusių diskusijų klausimas liko neišspręstas. "Kongrese kilusioji nuomonė ir tuo reikalu pateiktoji rezoliucija visai Lietuvos katalikiškajai jaunuomenei sujungti į vieną galingą organizaciją — Lietuvos Katalikiškosios jaunuomenės federaciją... atidėta tolimesniam laikui — sekančiai ateitininkų konferencijai... Ateitininkų organizacijos įstatai paliekami tie patys... To palikimo priežastis — neaiškus dabarties momentas, miglota ateitis su aukštąja Lietuvos mokykla, su Vilniaus klausimo išrišimu" ("Laisvė", 1920. VIII. 11).

*

Pasaulėžiūros dalykai buvo aiškintasi paskaitose ir diskusijose. Šios srities paskaitos užėmė beveik visus kongreso popiečius. Paskaitas skaitė: Leonas Bistras — "Dora ir tikėjimas"; Juozas Sakalas — "Ateitininkų ir jų organizacijos teiginės pusės ir neiginiai reiškiniai"; Petras Karvelis — "Ateitininkų socialinės pasaulėžiūros plėtotė". Eliziejus Draugelis — "Dora ir higiena"; kun. Vincas Mykolaitis — "Estetikos klausimas"; Klemensas Ruginis — "Savęs auklėjimas"; kun. Mečislovas Reinys — "Doros objektyvumas, ateitininkai ir visuomenės gyvenimas"; Pranas Dovydaitis — "Religija ir mokslas, Ateitininkų būtinieji pasaulėžiūros pagrindai ir ateitininkų idealas". Dovydaitis apibūdintas šiais žodžiais: "Jam šie klausimai itin rūpėjo kaipo vienam pirmųjų studentų, kurie griebėsi organizuoti katalikiškąją moksleiviją prieš dešimtį metų". Stud. Jono Remeikos, būsimojo istoriko, paskaitos tema nenurodyta. Kun. Mykolas Krupavičius kalbėjo "Visuomenės ir politikos reikalais, einat žmogui į šias sritis ir rengiantis būti rimtu darbininku visuomenės ir politikos dirvoje".

Diskusijų metu, anot vienos studentės, "buvo kilę nesusipratimų ir įsižeidimų", kadangi "mūsų sielos gilumose dar daug esama žaliosios medžiagos" ("Ateitis", 1920, 4 — 5 nr.). Tos "žalios medžiagos" susitelkė pasaulinio karo ir pokario sąlygomis. Vieni ateitininkai stiepėsi į gyvenimą savam krašte po vokie-

(Nukelta į 4 pusl.)

New Yorko moksleivių ateitininkų priesaika — Nuotr. Vyt. Maželio

Ateitininkų vadovų seminaro metu paskaitas seka: Rasa Narutytė, Rima ir dr. Linas Sidriai, Dalia Sakaitė.

Nuotr. Loretos Stončiūtės

*) Šiam straipsniui — gal geriau tik informacijai — duomenys imti iš 'Laisvės' dienraščio, ėjusio Kaune 1919-23 m. Kongreso aprašymą randame 1920 VII 3 - 14 numeriuose. Amerikos bibliotekose man nepavyko užtikti šio dienraščio komplektų. Pasinaudota iš Lietuvos gautais nuorašais. Siek tiek žinių buvo paskelbta ir "Ateities" žurnalo 1920 metų sąsiuviniuose.

CLEVELANDIEČIŲ SUSIRINKIMAS

Clevelando "Ateities" klubo metinis susirinkimas įvyko gegužės 18 d. Pirm. J. Čyvo pakviestas, dvasios vadas kun. G. Kijauskas padarė prasmingą įvadą malda, prašant Aukščiausiojo palaimos mūsų planuose ištesėti savo pareigose.

Pirmininkas padarė pranešimą apie praeitų metų veiklą. Pažymėtina neseniai praėjusi šeimos šventė: Sol. V. Verikaičio ir seserų K. ir I. Kuprevičiūčių sėkmingai pavykęs koncertas ir sekmadienio akademija. Dėkojo visiems už talką. Gi ypatinga padėka buvo pareikšta N. Balčiūnienei, G. Ješmantienei ir O. Kliorytei, darbuotojoms su jaunimu.

Įdomiausia susirinkimo programos dalis buvo dr. A. Čepulio pašnekesys. Jis kalbėjo apie vėžio ligą. Trumpai, bet vaizdžiai aptarė dažniausiai pasitaikančias vėžio ligos formas bei jo gydymo būdus. Labai gyvas diskusijas sukėlė besiklausantiems dr. Čepulio iškelti klausimai. Kas darytina, jei šeimos artimieji prašo daktarą nepasakyti ligoniui, kad jis sergąs nepagydoma vėžio liga? Arba, pasak dr. Čepulio — mums neaišku kartais, ko žmonės labiau bijo, mirties ar vėžio? Kai ligonis sužino, kad jis turįs nepagydomą ligą, pastarasis atsiduses atsako: "Ačiū Dievui, kad ne vėžys". Dr. Čepulis pabrėžė, kad katalikui mirtis neturėtų būti baiminga. Tikinčiajam į pomirtinį gyvenimą mirtis yra gyvenimo dalis, belieka tik laiko klausimas. "Ateities" klubas labai dėkojo dr. A. Čepuliui už taip įdomiai pravestą pašnekesį. Pasiūlymas, kad toks pašnekesys būtų gera suruošti platesniu mastu visuomenei, tikėkime, kad naujai išrinktos valdybos bus įtrauktas į jų ateities planų sąrašą.

Į valdybą išrinkti: R. Bridžius, E. Alšėnienė, Vl. Čyvas, O. Banionienė ir S. Akelaitienė. Sveikiname juos ir linkime sėkmės.

D. Čipkienė, susirinkimą painformavo apie Lietuvių Katalikių Moterų organizaciją pasaulinės sąjungos veiklą, prašydama visus jų darbą paremti, nors maža metine auka. Clevelando atstovė K. Vaičeliūnienė.

D.Č.

CHICAGOS ATEITININKIŲ ŠEIMOS ŠVENTĖ

Šiais metais ateitininkų šeimos šventė bus birželio 8 dieną (sekmadienį) Ateitininkų namuose. Prasidės 11 val. ryto Šv. Mišiomis. Po Šv. Mišių užkandžiai, pabendravimas gamtoje, jaunimo žaidimai ir muzika.

Visi Chicagos ir apylinkių ateitininkai maloniai kviečiami šioje šventėje dalyvauti. Ateitininkų namai yra Rt. 171 ir 127 str Lemont, Ill.

Chicagos ateitininkų sendraugių skyriaus valdyba

Ateitininkų vadovų seminaro metu kalba dr. A. Damušis. Greta sėdi paskaitininkas kun. dr. K. Trimakas, už jų matyti kun. K. Pugevičius.

Nuotr. Loretos Stončiūtės

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates $40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $38.00. Foreign countries $40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$40.00	$22.00	$15.00
Kanadoje ..... U.S.A	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	——

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radio programa Naujoj Anglijoj iš Stoties WLYN, 1360 banga, veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausių, pasaulinių žinių santrauką ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka. Šią programą veda Steponas ir Valentina Minkai. Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas 268-0489. Ten pat gaunamas dienraštis "Draugas" ir rasite didelį pasirinkimą lietuviškų knygų.

PADĖKA

Ateitininkų Namų taryba nuoširdžiai dėkoja poniai Onai Abromaitienei už besąlyginį pasišventimą, pirmininkaujant Ateitininkų Namų valdybai per pirmąjį tų namų egzistavimo pusmetį.

Prie tos padėkos jungia ir jos vyrą poną Petrą Abromaitį, kuris ne tik tuos namus parodė pirkėjams, bet nupirkus ir perleidus naudotis Ateitininkų Namų fondui, visą pusmetį su Ponia jais ir jų aplinka rūpinosi, taisė, tvarkė, neskaitydami valandų ir nežiūrėdami darbo sunkumo.

Jų pasitraukimą iš tos aktyvios veiklos, tikime laikinai, Ateitininkų Namų taryba labai apgailestauja, bet jų įdėtą darbą tikrai įvertina ir už jį dėkoja.

Ateitininkų Namų Taryba

Zenonas Ignonis

PRAEITIS KALBA

Dienoraštiniai užrašai

G U D I J A

1941-1944

Spaudai parengė Klemensas Jūra

Tai Lietuvos karo kapeliono dienoraštis Antrojo pasaulinio karo metu.

Leidėjas Bronius Ignatavičius.

Spaudė: Pranciškonų spaustuvė Brooklyn, N. Y. 1980. Knyga didelio formato, 286 pusl. Kaina su persiuntimu $8.95.

Illinois gyventojai dar prideda 48 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

PASKUTINĖ PROGA

turėti savo bibliotekoj pilnus komplektus abiejų lietuviškų enciklopedijų. L. E. buvome pritrūkę kai kurių tomų, tad ryžomės papildyti.

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai $350.00
Encyclopedia Lituanica 6 tomai $125.00
Vinco Krėvės Raštai 6 tomai $30.00
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas $12.00

Kreiptis: J. Kapočius, P. O Box 95, So. Boston, MA. 02127
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.

"Amber Holidays"

1980 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO/NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

birželio 19	— $ 999.00	rugsėjo 17	— $ 899.00
liepos 15	— $ 999.00	rugsėjo 24	— $ 899.00
rugpiūčio 7	— $ 999.00	spalio 8	— $ 879.00
rugpiūčio 13 (su Ryga)	— $1199.00	gruodžio 26	— $ 779.00
rugpiūčio 28	— $ 999.00		

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS.

MEMBER AMERICAN SOCIETY OF TRAVEL AGENTS ASTA

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127, Tel. 617—268-8764

Įstaigai vadovauja Aldona ADOMONIENĖ ir Albona RUDZIUNIENĖ.

Prices are based on double occupancy & are subject to changes, & fuel surcharges.

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisių daktarai
2458 W. 69th Street, Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.; pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K Š A
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Telef. — 282-4422
Dr. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
Tel. — GR 6-0617
6958 S. Talman Ave.

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 2 – 7) šeštadieniais pagal susitarimą.

Veiklos atnaujinimas

TRAGIŠKĄJĮ BIRŽELĮ PRISIMENANT

Birželis yra gražus vasaros mėnuo. Lietuvius, bet kur pasaulyje gyvenančius, ir visus pabaltiečius jis nukrečia šiurpu. Prisiminimai tų tragiškų dienų tiek prieš keturiasdešimt, tiek prieš trisdešimt devynerius metus yra palikę tokias žaizdas tautoje ir pavienių žmonių širdyse, kad jų nei istorija, nei gyvenimo pasikeitimai ištrinti negali. Prieš keturiasdešimt metų biržely praradimas laisvės, prieš trisdešimt devynerius metus masiniai trėmimai yra įsispaudę tautos sąmonėje kaip juodžiausias istorijos laikotarpis, kurį ir tegalima pavadinti tiktai Juoduoju, Tragiškuoju ar Baisiuoju Birželiu, nors šie visi vardai dar yra persilpni išreikšti toms siaubingoms dienoms, kurias išgyvenc tauta, paskiros šeimos ir pavieniai asmenys už savo tikėjimą ir tautiškumą.

Tas Tragiškasis Birželis prasidėjo ne prieš keturiasdešimt metų, bet dar anksčiau, kai Hitlerio - Stalino suokalbiu Pabaltijos tautos buvo perkamos ir parduodamos, kai Lenkija, dalis Suomijos ir Rumunijos buvo pasidalintos.

Jau 1939 m. prasidėjęs karas buvo to suokalbio tikroviška išdava. Vakarams darant nuolaidas, du tironai lengvai galėjo dalintis svetimomis žemėmis ir valstybėmis, lengvai galėjo pradėti karą ir viena su kita dalintis kraujuojančiomis tautomis. Tai iš istorijos neišbraukiami įvykiai, nors šiandien juos stengiamasi užslėpti. Kai dabar buvo okupuotas Afganistanas ir paliesti didžiųjų valstybių politiniai ir ekonominiai interesai, girdėti garsesnių balsų. Bet tik pavergtųjų atstovai išdrįso Maskvoje pareikšti Stalino — Hitlerio suokalbio sukakties proga protestą, kuriuo vis dėlto mažai tepasinaudojo laisvieji. O jie ne tik turi balsą kelti, bet ir prie protesto prisidėti, kad ta niekšiška sutartis būtų bent teisiškai panaikinta. Tai kaip tik ir turi priminti pavergtųjų tautų atstovai, kurie liudija savo tautų laisvės troškimus.

*

Ruošiantis Tragiškojo Birželio minėjimams, neužtenka grįžti tik prie bolševikinės okupacijos ir didžiųjų trėmimų. Reikia priminti pasauliui ir to niekšiško suokalbio išdavas, kuriose sunaikinti milijonai žmonių, pavergtos dešimtys tautų, trėmimais, koncentracijos stovyklomis, psichiatrinėmis ligoninėmis ir nuolatiniais persekiojimais iki šiol taip pat naikinami milijonai.

Ar laisvosios tautos ir valstybės turi užsimerkti prieš šį tarptautinį nusikaltimą žmoniškumui? Tai priklauso ne tik nuo paskirų valstybių, kurios mėgina istoriją palikti tik istorikams, bet ir nuo tų liudininkų, kurie patys ar jų vaikai, nors svetur išaugę, yra įsipareigoję ginti laisvę, žmoniškumą, žmogaus teises ir pavergtųjų likimą.

Komunistinė propaganda savo garsiakalbiškumu ir mėginimu užimti kuo dugiau komunikacijos priemonių jau bent dalinai yra užslopinusi padarytų ir daromų skriaudų prisiminimą. Liavieji pavergtųjų atstovai prieš šią propagandą turi pastatyti tiesos žodį, žmoniškumo reikalavimus, laisvo žmogaus ir savo tautų siekimus. O šiandien negali būti ginčyjamasi, kuris kovos būdas yra geriausias, nesant aiškaus fronto, tai nėra nė aiškių kelių. Šiuo atveju kiekvienas savo aplinkoje ir savo sąlygose turi skelbti neteisybę, kuri yra daroma komunistinių tironų ir kurią tylomis praleidžia laisvieji, susirūpinę tik savo laikinais reikalais.

Reikia džiaugtis, kad okupacija dar nėra pripažinta teisėtu veiksmu. Bet kai politinėje veikloje mėginama užmaršty paskandinti Pabaltijo ir kitų tautų okupacijos faktą, nutylėti persekiojimus, trėmimus ir žmogaus nužmoginimą pavergtuose kraštuose, tai Tragiškasis Birželis iš naujo žadina veiklai. Čia ir yra didžioji dirva, kurioje gyvieji mirusių ir gyvų pavergtųjų atstovai turi pasireikšti, nors ir partizaniškai, nors ir tik savo vietovėse, nors ir tik vietinėje spaudoje. O ji turi ne mažiau įtakos, negu didžioji komercinė spauda, užmirštanti viską, kas nėra sava. Laisvųjų liudininkų kelias — žodis ir riksmas pasaulio sąžinei budinti.

*

Birželis negali likti tik ašarų slėniu. Jis toks buvo prieš keturiasdešimt metų ir kelerius metus po antrosios bolševikų okupacijos. Birželis dabar turi būti kovos, riksmo, sąžinės budinimo mėnuo. Jeigu mūsų žodis ne garsus, turime jungtis su kitų pavergtųjų balsais. Jeigu mūsų kumštis per silpnas, turime jį kartu su kitais sugniaužti taip kietai, kad jis pasidarytų kūju, prakalančiu abejingumą, užmiršimą ir nesidomėjimą svetimomis kančiomis bei komunistų persekiojimais. Neužtenka tik "okupacijos nepripažinimo", neužtenka tik "leidimo" apsispręsti. Komunistų pavergtosios tautos seniai buvo apsisprendusios, seniai turėjo savo tautinę savisąmonę. Šiandien reikia laisvųjų aiškaus pasisakymo už pavergtųjų išlaisvinimą.

Birželio mėnesį pavergtieji prisimena tautų išpardavimą. Dėkingi esame Amerikos geradariams kurie šelpė ir rūpinosi mūsų tėvų ar senolių įkurdinimu. Bet jie įsikūrė savo raumenų jėga, savo sumanumu ir darbštumu. Jie už pagalbą ir prieglaudą jau šimteriopai atsilygino, sumokėdami net didžiulius procentus. Būdami laisvi ir kovodami už laisvę ir žmogaus teises, mes tik reikalaujame, kad laisvė nebūtų išnaudojama egoistiniams tikslams. Jis turi būti taikoma ir tiems, kurie dėl išvdavimo jau dešimtmečius velka vergijos pančius.

Ne malonės prašymas, o teisingumo šaukimasis yra Tragiškojo Birželio pagrindinė prasmė. Mes esame laisvės liudininkai ir šiandien turime pasauliui laisvės vertę ir atsakingumą už laisvę rodyti visomis pastangomis.

Gerai, kad ruošiami minėjimai ir gedulo dienos. Mirusieji mums rūpi, nes jie yra mūsų broliai. Svetimiesiems jie tėra tik praėjusio karo statistika. Gerai, kad skelbiama maldos diena, nes Dievas veikia žmonijos istorijoje. Bet tai neturi būti vienkartinis prisiminimas, o savo tarpe galingesnis susijungimas, kad pavergtųjų balsas visa jėga ir aiškiais reikalavimais būtų girdimas viešumoje. Pasaulio didžiūnai turi suprasti, kad laisvė yra nedaloma ir kiekviena tauta turi teisę į laisvę. Komunistinė prievarta šiandien turi būti parodyta visiems. Pavergtųjų tautų atstovų pareiga ir yra ją parodyti pasauliui.

Pr. Gr.

IŠNIEKINTA ROŽĖ

Štai, dabar tu Mordovijos sniegą žarstai —
Kalinė. Dvasia — angelo grožis.
Laisvės vaisių — tave jie apdrabstė purvais...
Tu numinta, išniekinta rožė!

(Iš Sibiro lietuvių poezijos, 1962.XII.27)

NAUJAUSI IŠRADIMAI IR LAISVĖ

Ir taip praskrendama Berlyno siena

P. INDREIKA

Vieną naktį Hans Peter Strelczyk su savo šeima ir kaimynas su žmona ir pora vaikų savo pačių pasidarytu balionu pakilo iš Türingijos — rytinės Vokietijos ir, laimingai perskridę Berlyno sieną, nusileido Vakarų Vokietijoje. Balione įkaitinus esantį orą, jis pakilo iki 2,500 m. (7,500 pėdų) ir palankaus vėjo nešami artėjo prie Vak. Vokietijos teritorijos. Bet pristigus kaitinimo krosnelėms kuro, balionas pradėjo kristi žemyn, sukeldamas keleiviuose išgąstį, kad jis gali užsikabinti už spygliuotų vielų ir nukristi į užminuotą lauką. Jų laimei balionas apie poros šimtų metrų aukštyje persirito per sieną, dėl tamsios nakties sargybinių nepastebėtas.

Rizikuoja, bet bėga

Nuo 1961 m., t.y. nuo Berlyno sienos pastatymo, per šią užtvarą Vakarų Vokietiją jau pasiekė 179,292 asmenys ir 176 savo riziką apmokėjo gyvybėmis. Nežiūrint to, norinčiųjų ištrūkti iš komunistinės vergijos niekad netrūko ir netrūksta, surandant įvairių priemonių keliui į laisvę.

Vienas studentas motoriniu laiveliu per Baltijos jūrą, užsikabinęs Lenkijos vėliavą, laimingai pasiekė Daniją, matyt, pakrančių sargybiniams manant, kad važiuoja Lenkijos pilietis. Trys rytinio Berlyno universiteto studentai, įsigiję raudonosios armijos karių uniformas, pasidirbdinę dokumentus, lengvai perėjo kontrolę, patekdami į vak. Berlyną, tuo įrodydami, kad vyskta tarnybos reikalais. Būtų galima pririnkti daugybę įvairių keistų nuotykių ir būdų, kaip žmonės bėga nuo raudonojo teroro, pasinaudodami visokiomis išgalvotomis priemonėmis.

Grįžtant prie baliono, reikia pažymėti, kad pirmieji balionu keleiviai buvo avis, gaidys ir antis, kurie 1783 m. prikabinti pintinėse pakilo į 500 m. aukštį ir po 8 minučių skridimo nusileido už 3 km. Dabar iš San Francisco sporto stadiono tėvas ir sūnus Anderson, pakilę balionu, perskrido šiaurinės Amerikos kontinentą nusileisdami Kanadoje. Kelionė užtruko 100 val. Jų tikslas buvo pasiekti N.C. Kitty Hawk vietovę, kurioje 1903 m. broliai Wright motoriniu sklandytuvu įrodė, kad sunkesni daiktai gali išsilaikyti ore. Andersono baliono vidutinis greitis buvo 31,2 m. v. Andersonas yra pasižymėjęs balionistas, 1978 m. perskrido Atlanto vandenyną ir laimingai nusileidęs Prancūzijoje. Balionas yra atlikęs tam tikrą vaidmenį ir karuose, ypač 1870-71 m. vokiečių—prancūzų kare jį panaudojant žvalgybos tikslams.

Nors dabar balionai yra tik sportinė priemonė, bet prie jų grįžtama, juos panaudojant praktiškiems reikalams: sugedus atominei jėgainei (Three Mile Island, Pa.) pastatuose prisirinko radioaktyvių kriptono dujų. Šių dujų išvalymui planuojama prie baliono pritaisyti nailoninį vamzdį, jį įleisti į pastatą, į balioną išpumpuoti dujas ir paleisti į atmosferą.

Paminklas žydų aukoms

Iš Lietuvos kilęs dailininkas ir skulptorius Blat (Arbit) sukūrė žydų aukoms II pasaulinio karo metu Italijoje paminklą. 1943.12.5 Venecijoje gyvenantieji žydai buvo suvaryti į Campo del Ghetto Nuovo. Iš čia jie buvo išvežti ir nužudyti. Iš 200 šeimų teišliko tik 20, kurios po karo sugrįžo į Veneciją. Miesto kvartalas Campo del Ghetto Nuovo jau nuo senų laikų buvo žinomas kaip patrankų liejykla, aptverta aukšta mūro siena. Uždarius liejyklą, fabriko rajone buvo apgyvendinti žydai, todėl nuo gyvenamos vietos ir yra kilęs „geto" pavadinimas.

Blato tėvai irgi žuvo Dachau koncentracijos stovykloje. Skulptorius, prisimindamas tėvų tragišką likimą, sukūrė keletą vaizdų iš žydų pergyvenimų ir naikinimo ir juos padovanojo Venecijos miestui. Skulptūros buvo įmūrytos į geto sieną, švenčiant 35-rių metų sukaktį nuo fašizmo žlugimo.

Nepaprastas patriotizmo pareiškimas

Tai nematyto dydžio Amerikos vėliava 210 — 411 pėdų didumo, kurios pasiuvimui sunaudota 86,000 kv. pėdų medžiagos. Kiekviena žvaigždė vėliavoje žymima 13 pėdų tarpais. Šios vėliavos iniciatorius yra Len Silverfine, kuriam vėliavos pasiuvimas ir įmontavimas ant Verrazan Narrows tilto prie įvažiavimo į New York uostą kainavo 600,-000 dol. Vėliava sveria 7 tonas.

Didžiausias pasaulyje perlas

Neseniai San Francisco buvo parduotas už 200,000 dol. didžiausias pasaulyje perlas, sveriąs net 14 svarų. Jo dydis — devyni ir pusė colio ilgio ir 51,2 col. diametro. Šis perlas prieš 46 m. buvo rastas Pacifike netoli Filipinų salų viename iš moliuskų, kurie gyvena kietame kiaute. Šiam perlui yra suteiktas Alacho vardas, nes jis labai panašus į Mahomedo turbanu apsuktą galvą.

Vienas Filipinų salos genties vadas jį buvo įsigijęs ir niekam nenorėjo jo perleisti, nežiūrint kokius pinigus bemokėtų. Bet susirgus jo vienintеliam sūnui maliarija, jis pažadėjo jį atiduodi, jeigu kas jo sūnų pagydytų. Kaip tik tuo metu Filipinuose lankėsi iš San Francisco archeologas W. D. Cobb, kuris turėjo vaistų nuo maliarijos ir lengvai pagydė šefo sūnų. Atiduodant perlą Cobb buvo įspėtas, kad jis perlą turi išlaikyti šeimoje tris kartus po septynerius metus, nes kitaip jį ištiktų didelės nelaimės.

Išorinėje erdvėje dirbtiniai debesys

Gegužės pabaigoje vakarų Europos mokslininkų pagaminta raketa „Ariana" buvo išmesta iš Prancūzijos Gvijana bandymo stoties į išorinę erdvę. Raketa „Ariana" yra nepaprasta, nes turi specialius instrumentus, kurie, raketai pasiekus 36,000 mylių aukštį, jie iš raketos išmes šimtus svarų barium dujų. Dujos greit išsiplės, sudarydamos tirštus 600 mylių diametro rūkus, kurie tamsioje erdvėje pradės blizgėti žalsvai mėlyna šviesa. Šis šviesos taškas bus didesnis už tris pilnaties mėnulius ir bus matomas šiaurės Amerikos kontinente apie birželio vidurį. Tiksli data bus paskelbta spaudoje, todėl kas šį šviesos tašką matys, tenegalvoja, kad atskrenda marsiečiai.

Šio bandymo tikslas nustatyti gazų formaciją beorėje erdvėje ir magnetinių laukų įtaką.

Sovietų turistas — Uzbekistano kolchozo pirmininkas Kuboje.

Rimties valandėlei

DVASIA GARBINAMAS DIEVAS

Tikėjimas yra aktas, kuriuo žmogus riša savo gyvenimą su Dievo žodžiu, arba apreiškimu, priimant tą Dievo žodį kaip pažadą, pakvietimą arba įsakymą. Skaitydami Šv. Rašto Naująjį Testamentą, dažnai randame minimą Abraomą. Jį mini ir pats Jėzus Kristus.

Tas senovės beduinas, apie kurio gyvenimą žinome labai mažai, yra tapęs tikėjimo protėviu. Galima sakyti, kad Abraomas įkūnijo visą Izraelio tikėjimą. Šv. Paulius savo laiške romėnams sako: „Abraomas tikėjo Dievui, ir tai palaikyta jam teisingumu" (Rom. 4, 3). Nenuostabu, kad Abraomą laiko savo protėviu trys vieną Dievą išpažįstančios religijos: judaizmas, krikščionybė ir islamas.

Tikėjimą šv. Paulius apaštalas laiške žydams taip nusako: „Tikėjimas yra pasitikėjimas tuo, ko viliamės, tvirtas įsitikinimas apie tai, kas neregima" (Žyd. 11, 1). Toliau šv. Paulius aprašo tam tikrą kelią į būsimąją tėvynę. Tas kelias eina per istorijos laukus ir pabrėžia: „Tikėjime visi mirė, negavę to, kas buvo pažadėta, bet tai matydami ir sveikindami iš tolo ir išpažindami esą keleiviai ir svečiai žemėje" (Žyd. 11, 13). Tie būriai Senojo Testamento „liudytojų" buvo priemonė, per kuriuos Dievas tapo žmonėms realybe, galybe, apėmusia ir pakeitusia jų gyvenimus. Ta liudytojų eilė prasideda Abeliu ir baigiasi Kristumi, kuris apsireiškė kaip tikėjimo kūrėjas ir atbaigėjas. Su Kristumi prasideda būriai naujų liudytojų — kankinių, išpažinėjų, šventųjų, kurie palaiko gyvą ir kovojančią Bažnyčią iki mūsų dienų. Mes nuolat esame apsupti tokių liudytojų ir susiduriame su jais gyvenime ir kovoj.

Visi tie, kurie paruošė Kristaus atėjimui kelią ir kurie pasekė Kristumi nebuvo savo iliuzijų aukos. Jų kelias yra ir mūsų kelias, būtent, „pasitikėjimas tuo, ko viliamės, tvirtas įsitikinimas apie tai, kas neregima" (Žyd. 11, 1).

Jėzus Kristus yra absoliutaus tikėjimo į Dievą atstovas. Jo santykiai su tuo, kurį nuolat vadina savo Tėvu, yra visiško pasitikėjimo ir atsidavimo santykiai. Jo tapatybė su Tėvu, su Tėvo valia yra pagrindinė jo gyvenimo ir jo misijos tikrovė. Tačiau tas Tėvo valiai pasivedimas, kaip matyti iš Evangelijos, yra laisvas apsisprendimas. Jėzus sąmoningai atmeta galimybę tapti politiniu Mesiju, kokio tauta laukė. Atmeta bet kokios išorinės valdžios galimybes. Laisvai pasirenka tarno išvaizdą, kančios kelią ir jos pasekmes. Ir tas pasirinkimas yra visiškai laisvas, kaip pats paliudijo sakydamas: „Tėvas mane myli, kad aš guldau savo gyvybę, kad vėl ją pasiimčiau. Niekas neatima jos iš manęs, bet aš pats ją laisvai atiduodu. Aš turiu galią ją atiduoti ir turiu galią vėl ją atsiimti" (Jn. 10, 17—18).

Jėzaus gyvenimas yra nuolatinis supratimas, kad jis yra Tėvo Sūnus. Dievo turimas atpirkimo planas yra ir Jėzaus uždavinys. Jis atėjo į šį pasaulį, kad ir mes taptume Dievo vaikais. Ir žmonės yra laisvi į tą pakvietimą atsakyti ar ne, laisvi nusikreipti į šviesą ar užmerkti.

Dievas sukūrė žmonių pasaulį iš protingų, laisvų ir atsakingų būtybių, o ne iš mechaniškų manekenų. Jis nori, kad žmonės būtų Dievo vaikais, laisvai atsiliepiančiais į jo meilę. Todėl teisingai sakoma, kad Dievas gali viską, išskyrus prievartą žmonėms jį mylėti, nes tada jau nebūtų meilė.

Mes, krikščionys, pažįstame savo Dievą, nes jis yra gyvas Dievo Žodis, gyvenąs mūsų tarpe, pasiekiąs žmogaus dvasios gelmes, sprendžiąs minčių ir norų vertę, kaip aiškina šv. Paulius: „Dievo žodis yra gyvas, veiksmingas ir aštresnis už bet kokį dviašmenį kalaviją. Jis prasiskverbia iki sielos ir dvasios atšakos, iki sąnarių ir kaulų smegenų ir teisia širdies sumanymus bei mintis. Jam nėra jokių paslėptų padarų, bet visa yra gryna ir atidengta jo akims" (Žyd. 4, 12—13).

Mes pažįstame Dievą kaip visų pomėgių ir iliuzijų priešininką, kuris priverčia mus susidurti su mūsų vidinio ir išorinio gyvenimo tikrove. Mes pažįstame Dievą, kaip slapčiausių mūsų dvasios žaizdų gydytoją, kuris šaukia mus naujam gyvenimui ir kuriame mūsų žemiškasis gyvenimas turi savo prasmę ir tikslą. Mes pažįstame Dievą, kaip istorijos Viešpatį, į kurį krypsta visa kūrinija, siekdama jai užbrėžto tikslo. Jis tiek myli pasaulį, kad jo išganymui atidavė savo Sūnų. Jis yra Dievas ne tik tų, kurie jį tiki, bet ir visų, nes visi yra jo kūriniai. Jau 19 amžių Bažnyčia kartoja, kad „Dievas yra dvasia ir jo garbintojai turi jį šlovinti dvasia ir tiesa" (Jon. 4, 24).

J.V.

SLAPTAS KUNIGAS RUSIJOJE

Juozas Vaičeliūnas

1

Katalikų kunigas Walter Ciszek, jėzuitas, kuris komunistinėje Rusijoje praleido 23 metus, parašė savo atsiminimus. Mums, lietuviams šie atsiminimai tuo įdomūs, kad juos parašė lietuvių pietų kaimynas, nors pagal gimimo vietą amerikietis, kuris mini ir lietuvius. Čia jo atsiminimų būdingesnių vietų atpasakojimas ir ištraukos.

Kun. Valterio Ciszeko tėvai 1890 m. iš Lenkijos atvyko į JAV ir apsistojo Shenandoah, kur tėvas dirbo kasyklose. Jų šeimoje augo 13 vaikų. Valteris buvo septintas, gimęs 1904 metais. Tais metais jo tėvas atidarė saliūną. Autorius taip pasakoja apie savo vaikystę.

Nors mano tėvas buvo aštrus, bet kartu ir geros širdies žmogus. Kartą jis man davė pinigų, kad galėčiau nuvykti į pramogų vietą, kuri buvo netoli skautų stovyklos. Taip išėjo, kad aš nebeturėjau pinigų parvažiuoti namo. Važiavau traukiniu įsikibęs į vagono šoną. Galėjo su manim baigtis liūdnai, kai traukinys ėjo pro tunelį. Grįžau namo apie 1 val. nakties. Tėvas manęs laukė. Jis manęs ne tik nebarė, bet pats užkūrė ugnį ir paruošė man vakarienę.

Iš tėvo gavau kietą charakterį, iš motinos — religingumą. Dvi vyresnės sesutės tapo vienuolėmis, o aš, jau būdamas aštuntame skyriuje, nusprendžiau būti kunigu. Tėvas man patarė ir negalvoti apie kunigystę, nes kunigas turi būti šventas Dievo žmogus. Mano norą daugiau nulėmė motina, bet ir ji pastebėjo: jei noriu būti kunigu, turiu būti geras.

Susikirtimas su tėvu

Kai mano tėvas dar abejojo dėl mano pašaukimo, aš išvykau į Orchard Lake, Mich., Šv. Kirilo ir Metodijaus kunigų seminariją. Ten aš keldavausi 4:30 val. r. ir bėgdavau 5 mylias, o maudytis į ežerą eidavau iki lapkričio mėnesio. Gavėnios metu valgydavau tik duoną, užsigerdamas vandeniu. Seminarijos prefektas tai pastebėjo ir priminė, kad žiūrėčiau savo sveikatos. Aš gi norėjau užsigrūdinti, kad galėčiau pakelti ir sunkesnes gyvenimo sąlygas.

Pirmoji knyga, kurią perskaičiau seminarijoje, buvo "Šv. Stanislovas Kostka". Jis iš Varšuvos nuvyko į Romą, kad galėtų tapti jėzuitu. Jis priešinosi savo šeimai, kuri nenorėjo, kad jis taptų jėzuitu. Tas jo dvasinis stiprumas paveikė ir mane: ir aš norėčiau būti jėzuitu. Parašiau laišką Lenkijos jėzuitams, kad noriu tapti jėzuitu. Gavau atsakymą, kad tuo reikalu kreipčiausi į JAV jėzuitus New Yorke, 510 Fordham Rd. Kartą slaptai nuvykau į New Yorką ir atsiradau pas jėzuitus. Provincijolas kun. Kelly ėmė mane klausinėti įvairių dalykų. Vėliau kalbėjau dar su pora jėzuitų. Pagaliau provincijolas pasakė, kad man apie tai bus pranešta raštu.

1928 m. rugsėjo 7 d. gavau iš provincijolo kun. Kelly laišką, kad atvykčiau į jų naujokyną, kuris yra St. Andrew ant Hudson upės kranto. Mano tėvas, perskaitęs Kelly laišką, griežtai pasakė, kad grįžčiau į seminariją. Aš — ne. Teko susikirsti su tėvu. Jis dėjo kumščiu į stalą ir pasakė, kad turiu grįžti į seminariją. Aš, būdamas jo charakterio, taip pat dėjau kumščiu į stalą ir pasakiau, kad išvykstu į St. Andrew. Ir tą dieną išvykau net be tėvo palaiminimo.

Popiežiaus laiškas

Naujokyne aš buvau seniausias amžiumi. Dėl savo kieto būdo teko susikirsti su naujokyno vadovu kun. Weberiu ir vos neišmetė iš naujokyno. 1929 m. vieną dieną kun. Weberis sušaukė mus į salę ir perskaitė popiežiaus Pijaus XI laišką, kuriuo kvietė į Romą jėzuitus seminaristus, norinčius pasiruošti kunigystei ir darbuotis Rusijoje, nes ten liko mažai dvasiškių. Tam tikslui Romoje esanti speciali kolegija. Rašte buvo pasakyta, kad daugumas Rusijos vyskupų ir kunigų yra išžudyti, uždaryti kalėjimuose ar lageriuose, kad yra daug parapijų be kunigų. Reikia atitinkamo charakterio ir išsilavinimo kunigų, kurie būtų pasiryžę ten dirbti. Kai kun. Weberis perskaitė tą raštą ir nuėjo į savo kabinetą, aš atėjau pas jį ir pasakiau, kad norėčiau atsiliepti į Dievo kvietimą ir vykti į Romą ruoštis misionieriaus pareigoms Rusijoje. Kun. Weberis pasakė, kad tą dalyką bus galima išspręsti po mūsų įžadų, kurie bus 1930 m. rugsėjo 8 d. Bet aš nelaukiau. Parašiau laišką rusų kolegijos rektoriui ir po kiek laiko gavau atsakymą. Bet mano išvykimas į Romą užtruko iki 1934 m.

Pagaliau atvykau į amžinąjį miestą. Romoje gyvenau sename "Collegio Santo Roberto Bellarmino", studijavau gregoriniame universitete. Taip pat mokiausi rusų kalbos, istorijos ir Rytų liturgijos rusų kolegijoje.

(Bus daugiau)

Iš Clevelando ateitininkų šeimos šventės. Prie vėliavų stovi (iš k.): Apanavičiūtė, Jasinevičius, Staniškytė, Bankaitis, Vaičeliūnienė, Šilgalis Nuotr. Vl. Bacevičiaus

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

(Atkelta iš 2 psl.)

čių okupacijos letena, kiti brendo Rusijos tremtyje ir bolševikinės revoliucijos verpete, Kiek ilgiau ir aštriau pasiginčijus ateitininkų socialinio ir politinio veikimo klausimais, palikta galioti 1919 metų konferencijos priimta rezoliucija: "Ateitininkų organizacija ir toliau palieka aukščiau politinių partijų, nedrausdama jose dalyvauti atskiriems nariams" ("Ateitis", 1920, 2 nr.).

*

Mirusius pagerbiant, rugpiūčio 6 vakare surengta eisena į Kauno kapines. Iš kongreso namų gatvėn pradėjo veržtis jaunuolių būriai. Išsirikiavo po keturis. Pirma veda kryžius, bažnytinės gedulo vėliavos ir pirmoji ateitininkų sąjungos iš Liuveno atgabenta vėliava. Priešakyje su kapa, kelių kunigų lydimas, žengia procesijos galva ir ateitininkų sendraugis kun. Dogelis...

...Jie eina Laisvės alėja į anuos krašte miesto esančius kapus, į dar neseniai išaugusį kritusių nuo sunkios gyvenimo naštos mūsų brolių kapinyną...

Pakilesnėje kapinyno vietoje šaly takužėlio stovi vargo kapas paspėjusiomis suvysti gėlėmis apkrautas ir šiandien skintais žiedais, dar nenuvytusiais, pamargytas. Gale kapo neaukštas, geležies vainikais susektas, jau pūvančio beržo kryžius. Prie jo geležies lentelė, joje užrašas: a. a. Vytautas Endziulaitis...

Po pamaldų kalba karštai, kitas verkdamas, a. a. Vytauto Endziulaičio artimesni draugai: Bistras, Ruginis, Sakalauskas, Ambrozaitis, Turauskas, Karvelis, Raulinaitis...

... Netoliese šaly takelio yra kitas ateitininko kapas, a. a. Prano Barono kapas, taip pat apleistas, piktžolėmis apžėlęs. Atsimena gyvieji draugai jo amžiną veido šypseną, jo darbelius kaipo jaunyčio dailininko ištremties metu Voroneže.

Ima temti. Triukšmingo miesto gatvės nurimsta. Gedulo eisena žengia prie ateitininko — karininko kapo. Iš dviejų sukryžiuotų aeroplano propelerių kryžius — čia ilsisi avijatorius Vyt. Riauba, kuris dar neseniai, bevieš-pataudamas oro bangose kaipo vienas geriausių lakūnų, nelaimingai krito ir žuvo. Prie jo kapo kalba B. Žukauskas, Matulaitis, dr. Draugelis. Pabaigoje Karvelis taria žodį visiems tiems kariškiam-karžygiam už tėvynės nepriklausomybę kritusiems"...

(Lietuvių Enciklopedijoje klaidingai nurodyta, kad Vytautas Riauba žuvęs avarijoje 1921 m.).

*

Ateitininkams vadovauti palikta ta pati centro valdyba, kuri kongresą surengė, nors organizacija vis daugiau skyrėsi į tris šakas. Kongreso metu moksleivių ateitininkų buvo apie 30 kuopų ir apie 1600 narių. Studentai, davę ateitininkams pradžią, veikė drauge su moksleiviais. Nedideles atskiras draugoves turėjo Rusijos ir Vakarų Europos universitetų studentai. Kongrese savo veiklos platesnę apžvalgą padarė Berlyno ir Friburgo draugovės. Kauno aukštuosius kursus lankiusieji studentai ateitininkai susiorganizavo 1920 metų sausyje. Sendraugių sąjungos klausimas buvo iškeltas Vilniaus (1918 ir Kauno (1919) konferencijose. Sendraugiams sutelkti ir vadovauti buvo pavesta Pranui Dovydaičiui, Eliziejui Draugeliui ir Eduardui Misevičiui. "Ateities" redakcija sudaryta iš kalbininko Stasio Dabušio, kun. Morkaus Morkelio, kun. Kazimiero Žitkaus (poeto Vinco Stonio), Vinco Dovydaičio ir Juozo Leimono, "Ateities" redakcijai, be to, pavesta suredaguoti Kongreso almanachą, bet jis nepasirodė. Prieš kongresą išleistas "Ateities" sukaktuvinis sąsiuvinis, kuriame tilpo A. Matulaičio stambus rašinys "Iš Ateitininkų darbuotės Didžiojo karo metu". Nepasirodė nė "Ateitininkų istorija", kurią parengti kongresas pavedė Antanui Matulaičiui, kun. Vincui Mykolaičiui ir Eduardui Turauskui. "Pramatytas trejų metų darbas" nebuvo atliktas. Ir čia lėmė "neaiškus dabarties momentas, miglota ateitis"...

*

Lietuvos likimas tuo metu laikėsi ant siūbuojančių svarstyklių, nors jau buvo išrinktas Steigiamasis seimas (1920. V. 15) ir sudaryta vyriausybė, nors buvo atsiginta nuo pirmųjų priešų puolimų. Kongreso metu bolševikai antrą kartą laikė užėmę dalį rytinės Lietuvos. Išviję lenkus iš rytinio Lietuvos pakraščio ir Lietuvos sostinės ir nusiviję juos iki Varšuvos, nesiskubino iš Vilniaus trauktis, nors turėjo tai daryti laikydamiesi 1920. VII. 12 Maskvoje pasirašytos sutarties. Vargu būtų tą sutartį rašęsi, jeigu būtų žinoję, kad lengvai pralauš lenkų frontą, pasieks Vilnių (1920. VII. 14) ir atsiras prie Varšuvos. Susidarė rimtas pavojus Lenkijai ir kartu Lietuvai. Maskva nebūtų paisiusi, ką su Lietuva sutarė, jei bolševikų divizijos būtų paklupdžiusios lenkus. Remiant prancūzams ir anglams, Lenkija buvo išgelbėta vadinamu "Varšuvos stebuklu" (1920. VIII. 16). Atmušti nuo Varšuvos su dideliais nuostoliais bolševikai traukėsi atgalios, ir tik tada Maskva sutiko vykdyti sutartį ir trauktis iš Vilniaus.

Lietuvos valdžios įstaigos iš Kauno pradėjo keldintis į Vilnių 1920 rugpiūčio antroje pusėje. Buvo sutarta, kad bolševikai iki rugsėjo 1 visai pasitrauks. Vilniaus lietuvių gimnazija, pradėdama naujus mokslo metus, surengė iškylą į Vingio parką. Lietuvos kariuomenės vienas dalinys pristatė maisto. Kartu žaidėme, dainavome ir džiaugėmės atgauta sena Lietuvos sostine. Neilgam. Po mėnesio riedėjo ašaros, matant besitraukiančių lietuvių kariuomenę ir Vilnių užimant lenkams (1920 spalio 9). Kovose su lenkais buvo sužeisti ir nuo žaizdų Alytuje mirė Vincas Dovydaitis, "Ateities" redakcijos narys, ir leit. Antanas Matulaitis, numatytas kongrese "Ateitininkų istorijos" redaktorius.

*

Kongresas užsibaigė rugpiūčio 8, sekmadienį, išvyka į Kačerginės mišką prie Nemuno. Nuplaukta ir grįžta laivais, grojant karių orkestrui. Mišias aukoja ir pamokslą pasakė kun. Mečislovas Reinys, Vilniaus kunigų seminarijos profesorius, vėliau Vilniaus arkivyskupas, bolševikų suimtas (1947) ir nukankintas Vladimiro kalėjime (1953). Iš kongreso aktyvių dalyvių ir daugiau pateko į negailestingus bolševikų nagus. Suimtas, įkalintas ir sušaušaudytas Kazimieras Bizauskas (1941), ministerio pirmininko pavaduotojas; Sibiran ištremtas ir nužudytas prof. Pranas Dovydaitis (1942); Sibiro tremtyje mirė Kazys Ambrozaitis (1957). Už ryšius su pokario partizanais sumtas Eduardas Misevičius (1946), jo likimas nežinomas. Keliolika pirmojo kongreso dalyvių, kurie suminėti šiame rašinyje, atsidūrė tremtyje Vakaruose: vysk. Juozapas Skvireckas, prel. Mykolas Krupavičius, Domas Micuta, Eduardas Turauskas, Petras Karvelis, Juozas Sakalauskas, Eliziejus Draugelis, Pranas Viktoras Raulinaitis, Viktoras Jasaitis, Bernardas Žukauskas, Juozas Leimonas, Petras Spetyla, Jonas Remeika. Tebėra gyvi dr. E. Draugelis Brazilijoje (einąs 93-čius metus). D. Micuta, B. Žukauskas ir P. Spetyla Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

S. Suž.

PAIEŠOMAS PRIEVAIZDAS

Ateitininkų namui reikalingas prievaizdas. Dėl susitarimo skambinti J. Polikaitis, tel. 434-2243. arba A. Žukauskas, tel. 986-0289.

Lietuvių žodis respublikonų vadovybei

Artėjant rinkimams, JAV politinės partijos ruošia savo programas, su kuriomis rengiasi pasireikšti rinkėjų akivaizdoje. JAV respublikonų centrinio komiteto apklausinėjimai, renkant medžiagą savo rinkiminei programai — platformai — buvo gegužės 23 d. Northwestern universiteto teisių mokyklos rūmuose, Chicagoje. Čia buvo aptariami vidaus ir užsienio politikos klausimai, mokesčių reforma, dabarties Sov. Sąjungos imperializmas, Artimųjų Rytų klausimai, plieno pramonė, tarpt. prekyba, pensininkų reikalai, jaunimo klausimai, energijos problemos, švietimas, šeimų reikalai, gynyba, negimusių žudymas, eksportas — importas, verslai, tautos moralė ir kt.

Trys lietuviai turėjo galimybės pateikti lietuvių visuomenės pageidavimus respublikonų platformą sudarančiai komisijai.

Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. Kazys Šidlauskas padėkojo už davimą progos lietuviams pateikti savus pageidavimus. Pasidžiaugė, kad JAV-bė nepripažįsta Lietuvos inkorporavimo. Respublikonų prezidento Eisenhowerio metu kongreso komitetas, vadovaujamas kongs. Kersteno, ištyrė Lietuvos okupaciją ir nustatė, kad ji buvo prieš tarp. teisę, kad Pabaltijo valstybės buvo Maskvos agresijos auka.

Amerikos lietuviai laukia, kad JAV-bių vyriausybė nuolat primintų neteisėtą Pabaltijo valstybių užgrobimą. Gerai, kad JAV senatorius Dole Belgrade atmetė Sovietų Sąj. melą, jog lietuviai savu noru įsijungė į Sov. Sąjungą ir laimingi po šiuo jungu. Pabaltijo valstybių užgrobimas buvo pirma Maskvos agresija II-jo pasaulinio karo metu, Afganistanas — paskutinė. Prašė Pabaltijo kraštų laisvės klausimą įvesti į respublikonų užsienio politikos siekimus.

Pas. Lietuvių Bendruomenės vicepirm. Saulius K. Kuprys priminė, kad Papaltijo okupacija įvyko po Maskvos slapto susitarimo su Hitleriu, laužant tarptautinę teisę. Daugybė lietuvių deportuota į Sibirą. Pabaltijo valstybės labiausiai persiėmusios demokratinėmis idėjomis, kurios iš čia plinta ir į Sov. Sąjungą. Lietuvos pogrindžio spauda stipriai gina laisvę. Remdami Pabaltijo valstybių laisvę, mes stabdysime Maskvos agresiją ir remsime demokratinių idėjų plitimą Sov. Sąjungoje. Prašė respubl. komitetą gin ti lietuvių teises į laisvę, kad būtų išvesta Maskvos kariuomenė ir policija iš Lietuvos.

Lietuvių amerikiečių respublikonų lygos Illinois valstijoje pirm. Algis Regis atkreipė dėmesį į nuolat vykdomą Maskvos agresiją, kai JAV neturi plano tai sustabdyti. Republikonų vadovybė čia turi būti ryžtingesnė. Okupacijos nepripažinimas yra skaudi rakštis Maskvai ir didelis paskatas pavergtiems. Sov. Rusija laužo žmonių teises Lietuvoj ir vykdo kolonialinę politiką. JAV-bės turi paremti lietuvių laisvės kovą. Detantės politika pavojinga JAB-bėms ir visam laisvam pasauliui. Maskva ją išnaudoja stiprinti savo pozicijas ir plėsti agresiją.

Lietuvių reikalavimus sustiprino Amerikos Čekoslovakų tarybos direktorius dr. Vlamil Chalupa, iškeldamas tokią pat priespaudą Čekoslovakijoje ir pabrėždamas reikalą, kad į JAV politiką būtų stipriai įtrauktas principas — tautų laisvo apsisprendimo teisė, išvedimas okupacinės kariuomenės.

Apklausinėjimus pravedė penkių asmenų komisija: JAV respublikonų centro pirm. B. Brock, platformos komiteto pirm. sen. J. Tower, respublikonų antra pirmininkė M. Crisp, vicep. kongr. T. Lott ir sen. Ch. H. Percy. Pareiškimai buvo stenografuojami ir filmuojami bei sekami gausiai susirinkusios publikos.

J. Pr.

DĖMESIO! DIDŽIULIS KNYGŲ IŠPARDAVIMAS!

Kiekvienų metų pavasarį DRAUGAS skelbia papiginta kaina knygų išpardavimą. Dauguma knygų galima įsigyti už pusę originalios kainos arba už jos trečdalį.

Knygų pasirinkimas yra didelis. Sekite mūsų papigintų knygų skelbimus arba atvykite asmeniškai į DRAUGĄ ir Jūs rasite malonų patarnavimą.

KVIEČIAME VISUS PASINAUDOTI ŠIA PROGA.

DRAUGO ADMINISTRACIJA

P.S.

Papigintas knygų išpardavimas tęsis iki kito mėnesio — birželio 14 d.

AR TURITE ĮSIGIJĘ ŠIAS PLOKŠTELES?

DAINŲ IR ARIJŲ RECITALIS — Jonas Vaznelis. Prie piano Aleksandras Kučiūnas. — Tamsioj naktelėj, Dzūkų kraštas, Žaliojoj lankelėj ir kitos dainos. Kaina $6.00

TIK TAU VIENAI — Įgrojo L.S.T. Korp Neo-Lithuania orkestras su Algiu Modestu, Vytautu Paškum ir Zigmu Mikužiu, Jr. — Dvi gitaros, Tau dėkoju, Negerk, Žali laukai, Sapnas ir kitos dainos. Kaina $6.00

TĖVYNEI AUKOJAM — Lietuvių Meno ansamblis DAINAVA. Kur bėga Šešupė, Jūs berneliai apgavikai. Lietuviai esame mes gimę ir kitos. Diriguoja Stepas Sodeika. Kaina $5.00

AUKURAS — Alfonsas Mikulskis — dirigentas. Kanklių orkestro vadovė — Ona Mikulskienė. Atlieka Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos ansamblis. Kaina $5.00

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

DRAUGAS

4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Užsakant pridėti 50 ct. už kiekvieną plokštelę persiuntimui. Illinois gyventojai moka 5% mokesčių. Užsakymui į Kanadą reikia pridėti po 1.75 pašto išlaidoms.

UŽDARBIAI

Amerikietis turistas Rusijoje buvo paklaustas, kiek uždirbąs amerikietis darbininkas. "Apie 600 dolerių" — atsakė amerikietis.

— O kiek kainuoja pragyvenimas Amerikoje? — klausinėjo pilietis.

— Apie 500 dolerių, — atsakė turistas.

— Tai kur darbininkas padeda tą 100 dolerių? — vis teiravosi pilietis.

— O, jis gali daryti ką tik jis nori, pas mus laisvių šalis ir niekas dėl to sau galvos nekvaršina, — atsakė amerikietis. — O kiek uždirba Rusijos darbininkas? — paklausė turistas.

— Apie 100 rublių.

— O kiek gi kainuoja pragyvenimas?

— 150 rublių.

— Tai kur jis gauna dar 50 rublių? — teiravosi amerikietis.

— O, pas mus laisvas kraštas ir niekas dėl to sau galvos nekvaršina, — atsakė pilietis.

Under the Sword of Damocles

A novel by ANATOLE KAIRYS

Translated from the Lithuanian by NIJOLĖ GRAŽULIS

This book is dedicated to all those who have suffered and died because of Communism and Nazism.

This revised and enlarged edition was published by the Lithuanian Literary Assn., Chicago 1980.

Kaina su persiuntimu $10.95.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar prideda 60 ct. valstijos mokesčio.

Sol. Praurimė Ragienė dainuoja

YRA ŠALIS

14 skirtingų lietuvių kompozitorių dainos ir arijos — 8 su styginio kvinteto palyda, 2 su klarineto partija papildoma ir 4 su fortepijono palyda (Beržui, berželiui. Gegutė. Dainos. Muzika ir gėlės. Sofijos malda. Skamba, skamba kanklės. Nedvelk vėjeli. Yra šalis. Mylėk lietuvį ir kitos).

Diriguoja: Arūnas Kaminskas.

Plokštelės kaina su persiuntimu — $8.85. Illinois gyv. dar prideda 48 ct. Illinois vals. mokesčio.

Užsakymus siųsti: **DRAUGAS, 4545 W. 63 St. Chicago, IL 60629.**

STASYS ŠAKINIS

LIETUVIS DAŽYTOJAS

Dažo namus iš lauko ir iš vidaus.

Darbas garantuotas.

4612 S. Paulina St.

(Town of Lake)

Skambinti 927-9107

WAGNER and SONS

TYPEWRITERS AND ADDING MACHINES

Nuomoja, Parduoda, Taiso

Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas.

5610 S. Pulaski Rd., Chicago

Phone — 581-4111

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Tel. — PRospect 6-8998

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 W 69th Street — Tel. RE 7-1941

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

● RŪPESTINGAI ĮSPILDOMI RECEPTAI ● FANNIE MAY SALDUMYNAI ● KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. — 476-2206

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Padangos. Priekinių ratų reguliavimas ir balansavimas. Stabdžiai. Duslintuvai. Išmetamieji vamzdžiai ir kiti pataisymai. FIRESTONE TIRES. Wheel alignment and balancing. Brakes. Shock absorbers. Mufflers and pipes. Tune-ups. Lubrication. Change of oil and filters.

COUNTRY AUTO AND TIRE SERVICE

2423 West 59th Street — Tel. GR 6-7777

Veikia nuo 7:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro.
Šventadieniais uždaryta — Sav. MIKAS ČESAS
Šeštadieniais nuo 7:00 val. ryto iki 4 val. popiet.

Vakaras su Bernardu Brazdžioniu Philadelphijoje

BALYS RAUGAS

Pirmą kartą Philadelphijos lietuviams poetas Bernardas Brazdžionis kartu su Antanu Gustaičiu pasirodė 1954 m. Ir tik po ketvirčio šimtmečio, t.y., š.m. balandžio mėn. 26 d. tarytum gražaus pavasario vėjai žymųjį mūsų poetą iš tolimosios Kalifornijos atnešė į Philadelphiją, kad vietos ateitininkų rūpesčiu šios nebegausios lietuvių kolonijos lietuviai dar kartą galėtų pasigrožėti Bernardo Brazdžionio poezija ir pabūti, sakytume, kūrybingo eiliuoto žodžio, perpinto prasmingomis mintimis, puotoje.

Vakaro pradžia

Bern. Brazdžionio poezijos vakarą pradėjo jaunas ir šaunus Philadelphijos ateitininkų atstovas, dabartinis Amerikos Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Virgus Volertas, savo trumpame žodyje pabrėždamas, jog Philadelphijos jaunimas šį vakarą ilgai prisimins, kad poeto Bernardo Brazdžionio tolima kelionė nuo Pacifiko yra Philadelphijos jaunimo laimėjimas. Jis taip pat su dėkingumu pasidžiaugė, kad į šio vakaro talką atėjo dvi literatūros gerbėjos — Roma Česonienė ir Dalia Jakienė. Jos abi ir aptarė B. Brazdžionio kūrybą, vykusiai įpindamos iliustracijai pluoštus jo kūrybos, pradedant ankstyvąja ir baigiant pačia vėliausia. Efektingame scenos apšvietime pakilūs žodžiai įspūdingai priminė jaunosios Lietuvos žygiavimą į kūrybos pasaulį ir Bern. Brazdžionio kūrybos kelią. Tarp kitko buvo pasakyta: „Tada viltys augo, kaip žaluma pavasarį. Į ateitį keliams nesimatė ribų. Gyvenimas Kaune, jaunos valstybės laikinojoje sostinėje kūrybos niršulio pritrenktas, skambėjo nuo garsų, kaip skamba nuo varpų ankstyvos šventės rytas. Tada nuo Biržų atsimušė ramių, ramių rimtų posmelių aidas. Brazdžionis ten kažkoks poezijos tarme prakalbo". Iš ankstyvosios jo kūrybos buvo padeklamuota "Ir tie bokštai balti..." Po to paminėti 1931 metai, kai po "Keturių vėjų" ir "Trečiojo Fronto" nespėjusių užgesti audrų, Bern. Brazdžionis antruoju savo poezijos rinkiniu studentiška drąsa atsuko nugarą vyravusiom, išpaikusiom madom literatūroje išbėgti savo ateities kūrybos kelią." Ir čia iš 2-jo rinkinio praskambėjo „Yra žmogus ir Dievas", o po to "Nemuno tėvynėje", "Tikiu", "Aš čia gyva", 'Svajonė" ir 'Su tėvų sodybos žiburiu", vis tarp eilėraščių įterpiant būdingesnį paaiškinantį žodį, kuris ir iškvietė į sceną poetą Brazdžionį.

Ką sakė ir skaitė Brazdžionis

Į sceną Bern. Brazdžionis įžengė pasipuošęs giedriu šypsniu. Padėkojęs D. Jakienei ir R. Česonienei už puikų jo pristatymą ir už gražiai padeklamuotą jo eilėraščių pluoštą, poetas papasakojo, kad jis keliaudamas mėgstąs skaityti. Kartą lėktuve užtikęs žinutę apie milijonierių, kuris švaistęs pinigus, vaišindamas draugus, o taip pat ir mėtęs gatvėse sidabrinius pinigus vaikams. Į klausimą, kodėl jis žarstąs pinigus vaikams, atsakęs, kad tai yra investacija į ateitį. Bern. Brazdžionis pabrėžė: "Man atrodo, kad ir mano eilėraščiai vaikams Vytės Nemunėlio vardu yra investacija į ateitį. Aš vaikuose investavau savo poeziją... Manau, kad nesu apsirikęs, kaip ir tas milijonierius". Toliau kalbėdamas apie save, pacitavo Goethė's posakį: "Dainių tas suprasti gali, kas aplanko dainiaus šalį", pabrėžė, kad jis norįs nuvesti į dainiaus šalį ir šiek tiek supažindinti su savo eilėraščių sąlygomis bei aplinkybėmis, kur ne kartą yra buvę ir labai linksmų nuotykių. Prašė nesipiktinti, jei kartais rimtas poetas ir nerimtai pakalba.

Prisimindamas praeitį, papasakojo, jog tada, kai ano meto mažesnioji spauda (Pavasaris, Ateitis, Žvaigždė ir kt.) jo eilėraščius jau spausdino, Bern. Brazdžionis, bebaigdamas gimnaziją, panūdo patekti ir į Židinį. Kadangi buvo užsimezgus pažintis su Žvaigždės redaktorium kan. Vaitkum, per jį norėjo pasiųsti keletą eilėraščių Židinio redaktoriui V. Mykolaičiui—Putinui. Vaitkus atrašęs laišką, kad jis tuos eilėraščius įdėsiąs į Žvaigždę, o Židiniui Brazdžionis teparašo geresnius. Gi B. Brazdžionis manęs, kad jis niekad geresnių nebeparašysiąs. Aišku, nusiminė ir pyktelėjo, bet pasiuntė 3 eilėraščius tiesiog pačiam Židinio redaktoriui asmeniškai, nes, ko gero, pačioj redakcijoj "kokia nors sekretorė gali kur nors numesti". Netrukus gavęs redaktoriaus Mykolaičio - Putino laišką, kur buvę pasakyta, jog iš vieno eilėraščio jis išleisiąs vieną posmą, kurio skaitytojai nepasiges. „O, pone gerasis, tu vieną posmą įdėk, ir tai man bus gerai", pasakė sau Bern. Brazdžionis. Tai tas eilėraštis ir buvo "Neregys", kurį šįvakar jis ir paskaitė. O po to pastebėjo, kad vėliau parašęs "Neregio elegiją", užprašytas Albino Briedžio, kuris redagavo Akliesiems almanachą. Toliau kalbėjo, jog kai kas sako, kad užsakytas kūrinys negalįs būti vertingas, bet "Neregio elegija" šitaip atsirado, o ir klausytojai šį eilėraštį sutiko su didžiuliu dėmesiu, palydėdami jį ilgais plojimais, ne vien dėl šio eilėraščio stiprių vaizdų, bet ir puikaus perdavimo, kuriuo Bern. Brazdžionis ypač pasižymi. Retas kūrėjas šitaip pajėgia savo kūrinius auditorijai paskaityti. Toliau Bern. Brazdžionis priminė, jog kai kas sako, kad jo kūryboje esą per daug religinio motyvo. Jo nuomone, jo poezijoje yra 20 proc. religinių eilėraščių. Daugiau yra patriotinės poezijos, o visa kita — grynoji lyrika. Religinį potraukį jis gavęs iš motinos. Atvykęs studijuoti į Kauną, susiradęs draugų poetų, studijuojančių Kunigų seminarijoje. Su jais draugaudamas, tikėjęsis pagilinti savo eilėraščių religinį motyvą. Paminėjo Zupką, Linkevičių. Kai jis pradėjęs juos klausinėti apie šv. Raštą, tai išgirdęs tokį atsakymą: "Eik tu su religiniais motyvais! Tu mums papasakok, kas dedasi pasauly, kokių ten mergaičių yra". Taip Bern. Brazdžionis nieko iš jų ir nepešęs. Po to poetas paskaitė gražų, prasmingo turinio eilėraštį "Sulamita", kur religinis motyvas sujungtas su Lietuva. Iš šios rūšies motyvų paskaitė dar gilaus turinio "Keleivį iš Edono", kur sujungtas naujasis ir senasis pasaulis. Ir čia pat papasakojo epizodėlį, kai po literatūros vakaro Hamiltone (o ten tuo pačiu metu vyko ir misijos) su Antanu Gustaičiu buvo pakviesti į kleboniją pietums. Čia Brazdžionį pasodino šalia misionieriaus, o Antaną Gustaitį toliau, kur buvo galima drąsiau stiklelį išgerti. Besišnekučiuojant misionierius paprašė Antaną Gustaitį, kad jis duotų jam kokį nors eilėraštį perskaityti bažnyčioje. Antanas Gustaitis ir pasakė: "Tai matai, Bernardai, tu religinis poetas, bet tavęs neskaito bažnyčioje, o mane paskaitys".

Čia Bern. Brazdžionis priminė, kad jo poezijoje yra ir pranašavimų. Universitete vienas draugas jį įspėjęs, kad su pranašavimais būtų atsargus ir patarė pranašauti taip, kaip Mikalda darė: bent 400 ar 500 metų pirmyn, tada, anot jo, nieko iš mūsų nebebus, ir bus viskas gerai. Kartą dėl tų pranašysčių jis ir nukentėjęs: Alytuje, literatūros vakare, beskaitant "Ženklų psalmę", po eilutės "Užges elektra Liverpoly, Bostone, užges Maskvoj, užges Kaune, užges ir Nazarete..." ir salėje elektra užgeso. Tekę skaityti prie žvakių šviesos. Programai pasibaigus, vienas iš rengėjų ir pasakęs jam "matai, poete, kas bus už 50 metų, tai tu žinai, bet kad šį vakarą užges elektra čia — tai ne". Tą eilėraštį ir šį vakarą poetas labai įspūdingai ir paskaitė, ir jokia šviesa jau neužgeso.

Pereidamas prie erotinės poezijos, pastebėjo, jog visais laikais poetai turėjo mūzas. Pats Bern. Brazdžionis apie save prasitarė, kad jam su mūzom buvo kitaip, nes jaunas vedęs. „Prie nevedusių poetų tai prieina mūzos, o prie manęs neprieina, nes už nugaros stovi žmona." — pasakė Bern. Brazdžionis. Jis turėjęs 5 mūzas: 1-ji — motina, 2-ji sesuo, trečioji — žmona, 4-ji duktė ir 5-ji — dukters dukterys. Ir čia paskaitė eilėraštį, skirtą žmonai Aldonai. Šiam eilėraščiui muziką sukomponavo komp. Bruno Markaitis, žmonos vardą pakeisdamas į "Lietuvą". Taigi šis eilėraštis dainoje tapo patriotiniu. Pirmąją programos dalį Bern. Brazdžionis baigė su Paryžiuje parašytu eilėraščiu "Kalėdų dovanos", kur neišsakomu grožiu išreiškiama meilė žmonai, atrodo, pačiai didžiausiai jo kūrybos mūzai. Šiame 9 posmų eilėraštyje nėra žodžio „meilė", bet ji, kaip nenutrūkstama gija, visas eilutes sieja begaliniai gražiu meilės jausmu.

Poetui nužengus nuo scenos, pirmąją programos dalį baigė jauna, bet gabi pianistė C. Stankutė, paskambindamas Chopin'o Baccade in G minor.

Meškiukas Rudnosiukas

Vytės Nemunėlio pseudonimu "Meškiukas Rudnosiukas" atėjo į lituanistines mokyklas ir per dešimtmečius mūsų atžalyno labai ištikimai tebėra puoselėjamas: skaitomas ir deklamuojams, todėl nenuostabu, kad ir šį kartą tarytum buvo patvirtintas ankstyvesnis Bern. Brazdžionio teigimas, kad jis džiaugiasi pozityviai "investavęs į vaikus". Labai puikiai iš "Meškiuko Rudnosiuko" paskaitė Philadelphijos Vinco Krėvės vardo lituanistinės mokyklos mokiniai R. Pliuškonytė ir T. Viesulas. Tikrai buvo malonu, kad abu ne tik puikiai interpretavo skaitomus tekstus, bet ir gražiai, taisyklingai ištarė žodžius. Tuo džiaugėsi auditorija ir, be abejo, pats "Meškiuko Rudnosiuko" autorius, matydamas, kad lietuviško grūdo sėjoje jo kūrinys prisideda prie lietuvybės atžalų ugdymo.

Bernardas Brazdžionis vėl scenoje

Ilgoko plojimo lydimas, nerodydamas jokio nuovargio žymių, su giedriu šypsniu Bernardas Brazdžionis įžengė į sceną pradėti antrąją šio vakaro programos dalį. Poetas publiką jau buvo tvirtai pagavęs,sakytume, suėmęs į savo poetinę nuotaiką pirmuoju išėjimu. Ta pati nuotaika lydėjo ir 2-ją vakaro dalį, kurioje jis buvo savo pasakojimuose nuotaikingas, žaismingas, dažnais atvejais net ir į rimtus epizodus vertė žvelgti pro humoro akinius.

Šią dalį pradėjo, aptardamas grynąją lyriką. Lyrikoje, anot poeto, kai kas propaguoja neturėjimą jokių uždavinių, jokių įsipareigojimų. Jis priminė F. Kiršą, kuris sakė: "Kiekvienas eilėraštis išeina iš Dievo burnos". Prancūzas Paul Valéry gi sakė: "Dievas duoda tik vieną eilėraščio eilutę, o visa kita turi parašyti pats poetas". Bet čia, anot poeto, keblumas yra, kad tu nežinai, kurią eilutę Dievas duoda — ar pirmutinę, ar vidurinę, ar paskutinę". Čia jis paminėjo ir daugiau įvairių aptarimų. Juokaudamas išsitarė, jog žmonės mėgsta palyginti poetus. Ir jam pačiam tai tekę patirti. Kartą po vieno literatūros vakaro prie jo priėjęs žmogus ir pasakęs: "...na, jūs po Maironio antrasis..." Bern. Brazdžioniui tai patikę, bet paskui pagalvojęs: "Antrasis? Bet kasgi po Maironio pirmasis?" Toliau poetas užsiminė, kad kiekvienas poetas, norįs turėti savitą stilių, nori tik jam būdinga forma rašyti. Jį patį kartą Pr. Visvydas palyginęs su Frostu, kuris mirė sulaukęs 80 metų Robert Frost didelis Amerikos poetas. Bern. Brazdžionis pagalvojęs, kad sunku pasiekti Frosto didumo garsą ir garbę. Tačiau esą ir panašumo: vienu dalyku Bern. Brazdžionis manąs prilygti Frostui - sulaukti 80 metų amžiaus, ir tai jam nebedaug betrūksta. Ir po to poetas prisiminė savu laiku Lietuvoje išėjusią 18-kos poetų antologiją, į kurią ir jis, tada dar tik 8-sios klasės gimnazistas, buvęs pakviestas. Ir čia prasitarė: "Kai dabar pagalvoju, tai baisu: kas gali vaiką kviesti į antologiją? O kad parašiau autobiografiją, o kad mandrą, o kad maniau, jog aš kažką padarysiu. Susilyginau su garsiausiais pasaulio poetais ir pasakiau ten, kad einu atnešti amžinosios ugnies". Jakštas ir pasakęs: "Nu, žinai, toks Brazdžionis eina atnešti amžinosios ugnies, o dar tik nuodėgulinai terūksta". Toliau Bern. Brazdžionis pridūrė: "Vėliau, kai išleidau knygą, tai, vyruli, kad jis davė,tai net nuodėgulių neliko: tu bolševikas, tu bedievis, tu šioks, tu toks...". Po šio papasakojimo ir paskaitė "Bažnyčios statytoją", nepaprasto grožio savo forma ir ypač gilaus turinio eilėraštį. O toliau jau sekė "Pavasaris kažkur", "Visas turtas" ir "Kolonos". Prie "Kolonų" autorius nuotaikingai papasakojo nuotykį iš literatūros vakaro Šiauliuose vokiečių okupacijos metais, kai feljetonistė Liūnė Janušytė, gerokai išgėrusi, beskaitydama feljetoną apie viršaitį, tvirtai nebeištovėjusi ir išvirtusi...

Paskaitęs "Karalius ir poetas", pridėjo dar lyg ir anekdotą iš Los Angeles "Lietuvių Dienų" pikniko. "Lietuvių Dienų" leidėjas Skirius supažindino mane, pasakojo poetas, su vyresniosios lietuvių ateivių kartos žmogumi, girdi, kuris nepaprastai mėgstąs poeziją. "Tai jūs Brazdžionis?", sako, "Nu kaip malonu, nu kaip jūs gražiai rašot, aš negaliu... Numirė karaliaus šuo, šunelis geras, geriausias iš šunų...". Aš klausau ir man liūdna pasidarė. Sakau: Nu tai ką — numirė? "Tai ką, nepatinka mano deklamacija?" Sakau: patinka. "Tai kas nepatinka?" Sakau: eilėraštis. „O kodėl? Juk pats parašei ir nepatinka". Ot, sakau, dėl to ir nepatinka, kad ne mano tas eilėraštis — Aisčio. "Aisčio? Kas tau sakė? Tai tu ne Brazdžionis!?" Ir nuėjo sau. Po valandėlės sau galvoju, kaip tą žmogelį išgelbėt ir kaip man reikia elgtis. Prieinu prie jo ir sakau: ar daugiau, be to eilėraščio, žinai ką nors iš mano kūrybos. Sako: "Žinau". Ką žinai? Sako: „Valandos". Nu ką dabar sakysi? Sakau kad mano. "Tai tu Brazdžionis". Sakau: taip. Žmogus sušuko: "Ei, Skiriau, prisipažino".

Ir po to Bern. Brazdžionis paskaitė tą eilėraštį "Valandos" ir "Prie savo žemės". Tada vėl pasakojo: "Mano geras draugas Antanas Gustaitis 'Keleivyje' viena proga parašė, kad B. Brazdžionis turi savo stilių ir jo su nieku nesumaišysi. "O ėmė ir sumaišė" — pasakė Brazdžionis. "Floridoj buvo Vasario 16-sios minėjimas. Į programą buvo pakviestą dainininkė Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis. Padainavo Linkevičiūtė, dabar išeina antras dainininkas, o pranešėjas ir sako: "Tai dabar padainuos Bernardas Brazdžionis!' Norėčiau padainuot, bet... paskaitysiu "Piliakalnių balsą".

Po to prisiminė, kad buvo nuvažiavęs iš Vokietijos į Paryžių. Ten aplankė Milašiaus kapą. Ir tai buvo impulsas eilėraščiui „Antrasis dangus" (arba: Kapas svetur).

Paskaitęs ir vėl kalbėjo, kad yra rašęs ir humoristiniais motyvais, nes už juos buvo galima gauti šiek tiek honoraro. Tie jo humoristiniai eilėraščiai vėliau išvirto į satyras. Taip kaip Maironis negalėjo lengvai juoktis ir jam su juoku pro ašaras veržėsi skausmas. Girdi, poetai mėgsta pasišaipyti. Ir Goethe juokavęs. Bern. Brazdžionis čia ir paskaitė savo šios rūšies eilėraštį "Palaidas Pegasas", kur visi žodžiai prasideda raide "p". O po to jau be jokių komentarų iškiliai padeklamavo plačiai žinomąjį "Per pasaulį keliauja žmogus". Plojimams nutilus, poetas pasakė, jog prieš metus gavęs iš Chicagos laišką, kurį rašė jauna motina, prašydama atsiųsti vieną eilėraštį, kurį ji, būdama Vokietijos DP stovyklos lituanistinėje mokykloje išmokusi, o dabar norinti ir savo vaikus išmokyti. Atlyginsianti, kiek bekaštuotų. Pasiunčiau jai visą rinkinį, kur tas eilėraštis yra ir parašiau: jau atsilyginote daugiau negu būtų galima pinigais. "Taip yra su užmokesčiu poetui" — užbaigė Bern. Brazdžionis.Ir tada paskaitė H.V. Longfellow eilėraščio vertimą apie strėlę ir dainą ir su paskutiniąja eilute "... ir dainą, kai paleidau ją, radau aš draugo širdyje" poetas Bernardas Brazdžionis baigė savo poezijos vakarą, pareikšdamas: "Taigi jei vienas ar kitas žodis ar mintis įstrigs jūsų širdyse, man bus nepaprastai malonu".

Baigiamosios pastabos

Poetui buvo padėkota žodžiais ir gėlėmis. Klausytojai ilgu plojimu ir dėkingais žvilgsniais palydėdami Bern. Brazdžionį nuo scenos, atrodo, sielos gelmėse buvo laimingi, galėję išgirsti jo žodį. Ar jis dar sugrįš? Šioje išvykoje jis buvo New Yorke, Baltimorėje, Rochesteryje ir Philadelphijoje. Bet kiek lietuvių kolonijų jo nematė ir negirdėjo! Oi, būtų didžiai naudinga, kad jo poezijos vakarai būtų organizuojami sistemingai ir kad jam būtų sudarytos sąlygos aplankyti visus lietuvių telkinius. Tuo turėtų susirūpinti JAV LB Krašto valdyba, nes Bern. Brazdžionio žodis yra gyvas šaltinis ir lietuvybės palaikymui , ir paskata rūpintis pavergtąja Lietuva, ir žadinimas kūrybinio nusiteikimo.

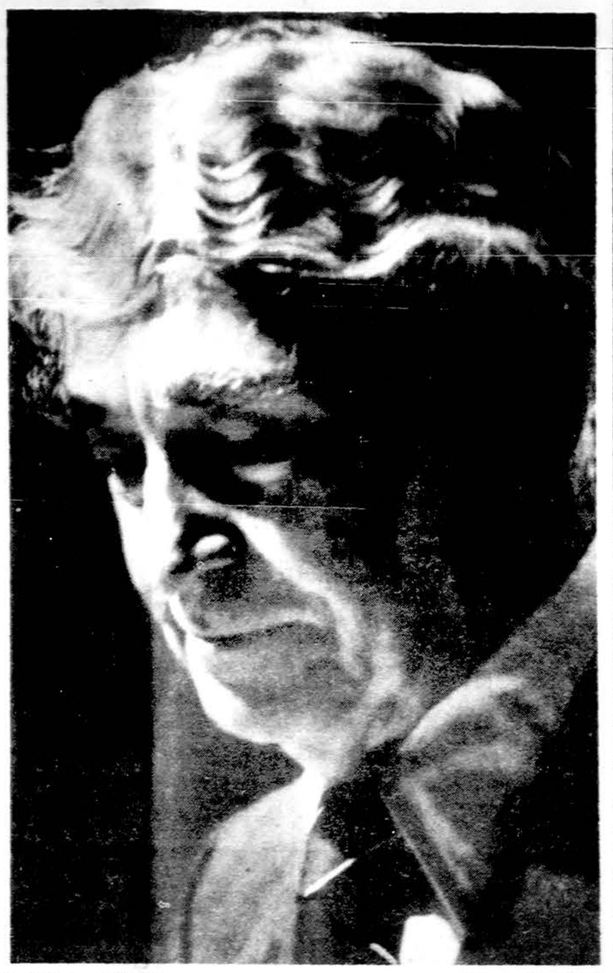

Bernardas Brazdžionis — Nuotr. V. Maželio

Pavasario sužiedėjimas Amerikos Vakaruose. — Nuotr. St. Žilevičiaus

Nauji leidiniai

• Į LAISVĘ, 1980 m. balandžio mėn., Nr. 78. Politikos žurnalas. Leidžia Lietuvių Fronto Bičiuliai. Redaguoja Juozas Kojelis, 747 — 23 rd. Street, Santa Monica, CA 90402. Administruoja Jonas Prakapas, 14 Thelma Drive, Bakersfield, CA 93305. Žurnalas išeina 3 kartus metuose. Metinė prenumerata JAV, Kanadoje ir Australijoje — 7 dol., kitur — 5 dol.

Šį kartą vedamųjų temos: "Paskata ištverti" ir "Žmogus ir institucija". Pirmoji — analogijos tarp 1863 metų sukilimo, šiandieninės Lietuvos ir Afganistano, antroji —žvilgsnis į demokratiją lietuvių visuomenėje ir į pavojus demokratijai, kai asmens kritika priimama kaip pačios institucijos griovimas.

Spausdinama ištrauka iš Bernardo Brazdžionio poemos "Vaidila Valiūnas" — septyni posmai, skirti Nijolei Sadūnaitei ir Viktorui Petkui. Juozas Kojelis rašo apie prof. Juozą Brazaitį, prisimindamas savo asmeniškuosius kontaktus. Jurgis Šarauskas aptaria neišnaudojamas galimybes Lietuvos laisvinimo veikloje. Alė Rūta pasakoja savo įspūdžius iš lankymosi Lietuvoje. Savo žvilgsnius į Helsinkio susitarimus pateikia Romas Giedra, Jurgis Gliauda ir kun. dr. Jurgis Šarauskas. Spausdinamas jaunimo simpoziumas jaunimo politinio sąmoningumo reikalu. Pasisako: Danutė Barauskaitė, Asta Grakauskaitė, Gintaras Grušas, Daina Gudauskaitė ir Romas Polikaitis.

Apžvalginiuose "Idėjos ir darbai" puslapiuose ištrauka iš LKB Kronikos, Nr. 39 informuojama apie Eucharistijos Bičiulių sąjūdį Lietuvoje ir apie kryžiaus ir koplytstulpio nešimą į Kryžių kalną; P. Algis Raulinaitis aprašo pastarąjį Vliko seimą Baltimorėje, uždėdamas antraštę "Nei idėjų, nei planų"; apie konservatizmą ir ekstremizmą rašo Vytautas Vardys, o apie "šventą naivumą" — P. Pamataitis; susumuojamos idėjos, faktai ir išvados, iškilę ir išryškėję politinėse svarstybose 1980 m. sausio 26 — 27 d. Los Angeles mieste.

Balandžio 16 d. Philadelphijoje lankantis respublikonų partijos nominacijos į JAV-ių prezidentus siekiančiam Ronald Reganui, JAV LB krašto valdybos vicepirm. Aušra Zerr buvo pakviesta jį lydėti. Iš kairės: R. Reagan, Lydia Zerr, saugumo pareigūnas ir Aušra Zerr kalbasi apie Amerikos lietuvių rūpesčius ir Lietuvos pavergimą.

BOLŠEVIKAI TAIP IŠNAUDOJO LIETUVIUS

Šešioliktosios divizijos atgarsiai

J. VAIČELIŪNAS

Apie 16-tosios lietuvių divizijos karinius veiksmus antrojo pasaulinio karo metu pavergtoje Lietuvoje yra kai kurių autorių išleistos knygos. Vienos jų yra atsiminimai, o kitos — surinkta medžiaga. Kiek tokių knygų yra išleista — nežinia. Teko skaityti dvi tokias knygas: A. Stankevičiaus "Žūtbūtinių kovų kelias" ir gen. mjr. J. Macijausko "Už liaudies laisvę".

Kas buvo A. Stankevičius — nežinia, o knygoje nėra jokio įvado, ir nežinia, kas jis buvo to karo metu: eilinis, puskarininkis ar karininkas, o gal ir visai tame kare nedalyvavo, o knygai žinias paėmė iš kitų šaltinių. J. Macijauskas buvo 16-sios didvizijos politrukas, surusėjęs ir sukomunistėjęs lietuvis, kurs iki 1940 metų gyveno Rusijoje ir lankė įvairius politrukų kursus. Jis pripažįsta tik "plačiąją tėvynę".

Abiejų autorių knygos savo turiniu daugiau panašios: daugiau aprašo smulkmenas, o Macijauskas dažniausiai nepažymi nei karinio vieneto pavadinimo, nei vadovaujančio karininka laipsnio. Vartoja net netinkamus karinių laipsnių pavadinimus: jefreiter, seržant ir pan. Jei knyga spausdinama lietuvių kalba, tai ir karinius laipsnius turėtų vadinti lietuviškai. Jis 16-ją diviziją vadina junginiu, o kitus karinius vienetus — daliniais. Žodis "dalinys" dar nepasako karinio vieneto dydžio: būrys, kuopa, batalionas ar pulkas. Labai mažai pažymėta datų. Sunku pasakyti, kada tie ar kiti veiksmai įvyko, kuriais metais, pavasarį, vasarą, rudenį ar žiemą.

Macijauskui apie karinius veiksmus rašyti yra sunku, nes jis nėra karininkas, o tik politrukas. Todėl jis ir rašo apie veiksmus mažų vienetų skyrių, būrių ir kartais kuopų, o kartais rašo apie atskirus kareivius, jei jie buvo komunistai. Blogiausia, kad nepažymėta 16-sios divizijos tautinė sudėtis. Surusėjusiems komunistams tauta, neskaitant rusų tautos, yra niekas. 16-oji divizija vadinama lietuviška divizija, nes jos vadas lietuvis, o kiti vadai buvo lietuviai, rusai, ukrainiečiai, žydai. Žydai rašo, kad 16-ji divizija buvo žydų divizija, nes 75 proc. jos sudėties sudarė žydai ir net komandos buvusios žydiškos (?). Šiose knygose žydiškų pavardžių nedaug, nors visų divizijos karių pavardes surašyti būtų sunku. Pažymėta, kad Girša Abromovič buvo divizijos, 167 pėstininkų pulko politrukas, Dilman — 156 pulko politrukas, Hirš Gold — bataliono politrukas, Judel Kacenbergg ir Ch. Levin — fotografai.

Pradžioje 16-je divizijoje buvo 12,000 karių. Kadangi į Rusiją lietuvių pasitraukė mažai, todėl tos divizijos karių eiles užpildė svetimtaučiai. Abu autoriai pažymi, kad divizija turėjo didelių nuostolių. Sakoma, kad nuo 1943 m. vasario mėnesio, kada ta divizija jau buvo suformuota, iki karo pabaigos divizijos karių sudėtis pasikeitė tris kartus. Taigi per tą diviziją, apytikriai sakant, perėjo 36,000 karių. Į atsargą tos divizijos karių išėjo mažai. Kartą įvyko tos divizijos veteranų suvažiavimas Vilniuje. Nuotraukoje buvo matyti apie pusantro būrio veteranų su keturiais generolais priešakyje. Argi tik tiek tos divizijos karių grįžo iš fronto?

Patys autoriai pažymi, kad daug lietuvių liko amžinai gulėti Aleksejevkos, Oriolo, Litvos ir kitose Rusijos vietovėse Jie ten žuvo už komunistinę Rusiją, kuri pavergė Lietuvą ir kitus kraštus. Autoriai visą laiką dejuoja, kad jiems teko kautis su skaičiumi ir technika pranašesne kariuomene. Sovietai prieš tą karą šaukė, kad jų kariuomenė nenugalima, o to karo metu vokiečiai "nenugalimąją" armiją nuvijo iki Leningrado, Maskvos, Staliningrado, Kaukazo.

Autoriai netiesą sako, kad vokiečių kariuomenė Rytų fronte buvo gausesnė negu Sovietų. Vokietija tada turėjo apie 70 mil. gyventojų, o Rytų fronte vokiečiai pastatė tik 50 proc. visų savo turimų karių. O per 200 mil. gyventojų turinti Sovietų Sąjunga tame pat fronte pastatė visą 100 proc. savo turimų karių. Sovietai prieš vokiečius kariais persvarą turėjo 6 kartus.

Vokietija iš JAV negavo jokios ekonominės bei karinės paramos, nes ir JAV kariavo prieš Vokietiją. Sovietų Sąjunga, tarpininkaujant JAV finansų ministeriui žydui Morgenthau, iš JAV gavo paramos už vienuolika bilijonų dolerių: lėktuvų — 13,300, tankų — 6,800, garvežių — 1,500, prekinių vagonų — 9,800, priešlėktuvinių patrankų — 8,200, kulkosvaidžių — 135,000, motorvežimių — 406,000, telefono laidų — milijoną mylių, bėgių — 540,000 tonų, sprogstamos medžiagos — 312,000 tonų, benzino — 740,000 tonų, aliuminijaus — 348,000 tonų, plieno —2,688,000 tonų, maisto produktų — 2,250,000 tonų, taukų — 280,000 tonų, sviesto — 50,000 tonų, porų batų — 15 mil., medžiagos drabužiams — 150 mil. jardų. Anglija ir Kanada Sovietų Sąjungai davė tankų — 5,480, lėktuvų — 3,282, gumos — 103,000 tonų ir kitokių medžiagų bei priemonių. Amerika Sovietams paskolino 735 laivus. Ta visa parama buvo "Lend-Lease", atseit, paskola iš 2 proc., bet Sovietai tos paskolos ne tik negrąžino, bet patys pradėjo pulti ir niekinti savo geradarius.

Sovietai pradėjo ginkluotis nuo 1918 metų, o vokiečiai tik nuo 1933 m. Vokiečiai ilgai mokėjo karo reparacijas, o Sovietai jokių reparacijų nemokėjo. Vokiečiai gamino ginklus, gamino ir gyventojams reikalingus gaminius, o Sovietai viską kišo į apsiginklavimą. O štai 1941 m. vokiečiai apsiginklavę, o Sovietai — ne. Kodėl? Tas rodo sovietinės valstybės ištižimą, nepraktiškumą, nors ta valstybė labai išnaudoja savo vergus —liaudį.

16-sios divizijos formavimas

1941 m. birželio 22 d., prasidėjus, Vokietijos — Sovietų karui, buvęs 29-tas teritorinis (lietuviškas) korpas pabiro. Jo tik menki likučiai pasitraukė į Rusiją. Pasitraukė tie lietuviai kariai, kurie buvo apsupti politrukų, rusų karių. Tas rodo, kad lietuviai nenorėjo tarnauti žiauriam okupantui. Vėliau to korpo likučiai prie Maskvos kasė apkasus.

1941 m. gruodžio mėnesio pradžioje vokiečiai pradėjo pulti Maskvos fronte. Sovietai Maskvą gynė trimis armijų grupėmis (frontais) po 3 — 5 armijas kiekvienoje grupėje. Prie Masvos kovėsi ir 201-ji latvių divizija, kurioje buvo ir lietuvių, nemažai žuvusių.

1941 m. gruodžio mėnesį Stalinas, pabėgusių į Rusiją lietuvių komunistų prašomas, nusprendė steigti ir lietuvių diviziją, kurios numeracija buvo 16-ji. Ją pradėjo formuoti Balanchine netoli Gorkio miesto. Diviziją sudarė 156, 167 ir 249 pėstininkų pulkas, atskiras mokomasis batalionas, 282 prieštankinis divizionas, 148-ji zenitinė baterija, 93-čias pionierių batallionas ir kiti daliniai. 1942 m. gegužės pabaigoje divizijoje buvo per 12,000 karių.

Į diviziją stojo seni lietuviai komunistai, kurie nuo 1919 metų gyveno Rusijoje, kaip gen. mjr. Baltušis-Žemaitis, plk. Žiburkus, plk. J. Macijauskas, plk. J. Bartašiūnas, Stasiulis, Tolkevičius, Mažeika, Mičiūda, Soblis, S. Staškevičius, D. Brindžiulaitis, M. Ciju nėlis, J. Janulionis, P. Juškevičius, P. Nakčeris, V. Petraitis, J. Stankūnas, S. Strelčiūnas, P. Vaikutis. Pastarieji 17 — politrukai. Visi tie surusėję ir sukomunistėję lietuviai yra tarsi janačarai, kurie vyksta padėti okupuoti savo tėvynę, nes jiems tikroji tėvynė jau yra Rusija.

Atvyko į tą diviziją ir Lietuvoje išsimokslinę karininkai, kaip gen. mjr. V. Karvelis, plk. A. Urbšas, plk. A. Šurkus, plk. V. Kiršinas, plk. B. Gertus, plk. ltn. V. Motieka, plk. ltn. Ramanauskas, plk. ltn. J. Pūrelis, mjr. P. Petronis, mjr. B. Bitinaitis, kpt. V. Lunia, kpt. P. Simonaitis, kpt. A. Stanislovavičius ir kiti. Divizijoj buvo Lietuvos tarybos deputatai: M. Kutraitė, E. Jasutis, P. Aksiomaitis, O. Jacunskis, R. Žebenka ir kiti. Divizijai buvo paskirta 300 politrukų. Jų skaičiuje buvo ir K. Preikštas, M. Šumauskas, F. Bieliauskas, P. Oleka ir kiti. 1943 m. sausio mėnesį divizijoje buvo 1378 komunistai, kurių skaičiuje 609 eiliniai kareiviai — 5 proc. visos divizjos karių.

Pirmasis divizijos vadas gen. mjr. F. Baltušis — Žemaitis, štabo viršininkas —plk. V. Kiršinas, politrukas — plk. J. Macijauskas, divizijos artilerijos viršininkas —plk. Žiburkus, 156 pulko vadas — plk. A. Urbšas, politrukas — Dilman, 167 pulko vadas —plk. V. Motieka, politrukas — Girša Abromovič, 249 pulko vadas — plk. A. Šurkus, politrukas S. Staškevičius, 224 artilerijos pulko vadas — mjr. P. Petronis, politrukas Mažeika. Žuvus divizijos štabo viršininkui plk. V. Kiršinui, štabo viršininku buvo paskirtas plk. A. Urbšas, o 156 pulko vadu — mjr. V. Lunia.

(Bus daugiau)

S & W CONCRETE WORK
All type of concrete work and brick work.
Free estimates. 24 hr. tel. service
768-2011 or 994-7664

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.
Pardavimas ir Taisymas.
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St., tel. 776 1486

PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatą galite kalbėti lietuviškai, palikite pavardę ir telefoną.
SERAPINAS — 636-2960

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, IL 60629
TEL. — WA 5-2787

ELEKTROS
ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą.
Dirbu ir ukmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
4514 S. Talman Ave. 927-3559
KLAUDIJUS PUMPUTIS

PUSMEČIUI
$121.00 Chicagoje
$93.00
Cicerojė
(10/20/5/UM)
Pensininkams auto apdrauda
Amžius 62 iki 80 m.
6529 So. Kedzie Avenue
J. BACEVIČIUS — 778-2233

TAISO
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS ir ŠALDYTUVUS
Kreiptis į Hermaną Deckį
Tel. 585-6624 po 5 v. vak.
Kalbėti lietuviškai

PREKYBININKO KELIU

Jonas Karvelis
Prisiminimai 1905 - 1977

Didelio formato, 456 pusl. Kieti viršeliai. Autoriaus leidinys. Spaudė Morkūno spaustuvė 1979. Kaina su persiuntimu $13.60. Illinois gyventojai dar prideda 73 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, Ill. 60629

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriai jas plačiai naudoja. Bet tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.

Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais. Būsite patenkinti mūsų patarnavimu.

Biznieriams apsimoka skelbtis dienraštyje "Drauge".

GERIAUSIA DOVANA BET KURIA PROGA
SOL. DANOS STANKAITYTĖS
(Įdainuota lietuviškai)
OPERŲ ARIJOS
Simfonijos Orkestras Su Lietuvių Operos Vyrų Choru.
Dirigentas Alvydas Vasaitis
GRAŽINA, AIDA, KAUKIŲ BALIUS, LIKIMO GALIA, CAVALERIA RUSTICANA IR KITOS.
Kaina su persiuntimu $10.75. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.
Ill. gyventojai dar prideda 60 ct. valstijos mokesčio.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

PASKUBĖKIT

7 kamb. namas. 2 vonios. Gazu šildymas. Marquette Parke. Dėl ligos parduoda pigiausia kaina. $29,500.

Puikiausio mūro. 22-jų metų bungalow. 2 miegami. Pušų sausas beismentas. Graži vonia ir ekstra tualetas. Centr. oru šildymas ir vėsinimas. Karpetai. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke — $52,500.

Platus sklypas. Geroje vietoje investuoti ateičiai, ir kaina nuderėta.

Ofise veikia automatinis telefonas.

Maloniai prašau kalbėti lietuviškai ar angliškai ir paduoti savo telefoną bei pavardę, kada jums patogu namus apžiūrėti.

Valdis Real Estate
2644 W. 69th Street
Tel. 737-7200 ar 737-8534

Lietuviškas restoranas su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.

2 butai — medinis. 68 ir Maplewood. Labai tinka gimininoms šeimoms.

Mūrinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai parduoti. Geras pirkinys.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Public
2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878 ar 839-5568

NEIGHBORHOOD REALTY GROUP U.S.A.
We'll help you make the right move.
JEI GALVOJATE
PIRKTI AR PARDUOTI
Kreipkitės į
BUDRAITIS REALTY CO.
6600 S. Pulaski Road
Tel. — 767-0600
Independently owned and operated

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas
Draudimai — Valdymas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimai
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

NEIGHBORHOOD REALTY GROUP U.S.A.
We'll help you make the right move.
Atdaras apžiūrėjimui
sekmad. nuo 1 iki 5 val.
6117 S. CALIFORNIA
5 didelių miegamų mūro rezidencija. Pamatykite, kol nevėlu. Pilnai atremontuotas.

— o —

66-ta ir Mozart — 6 kamb. (3 mieg.) mūro namas. Naujai atremontuotas. Naujas garažas. Savininkas priverstas parduoti.

— o —

Prie 72-os ir Troy — iš naujesnių namų — puikiai išlaikytas mūras, "expandable". 4 kamb. apačioje ir 2-jų kamb. butukas viršuje. Nebrangus. Savininkas apleidžia Chicagą.

— o —

79-ta ir Pulaski. Kas norėtų išvengti darbo, įsigykite šią 4 mieg. 20 metų senumo rezidenciją. Įrengtas rūsys. 2 maš. garažas. Arti krautuvių.

BUDRAITIS REALTY CO.
6600 S. Pulaski Road
Tel. — 767-0600
Independently owned & operated

REAL ESTATE

Mūrinis — 26 metų. 5 kamb. (2 mieg. ir valgomasis). Centr. vėsinimas. Įrengtas rūsys. Baras. Mūr. 2 maš. garažas. Prie 73-ios ir Rockwell. Palikimas.

Palos Hills — Mūr. 7 kamb. liuksus rezidencija. Namas 7 metų, kaip naujas. Platus sklypas. Vieta gera. Namas labai geras.

BROKERIS P. ŽUMBAKIS
Tel — 778-6916

FOR SALE BY OWNER — 3 bedroom brick. St. Turibius parish. Finished bsmt. 2 car garage. Patio & sun porch. Excellent condition. Original owner. Must see to appreciate. 767-1679.

SKUBIAI PARDUODAMI 2 NAMAI 4 ir 5 kamb. Gražioje vietoje, netoli Michigan ežero ir prie miesto centro. New Buffalo, Mich. Dėl informacijos teirautis tel. 598-8966.

70 ir Maplewood — Mūrinė 7 kamb. rezidencija. Labai geram stovy. Gazo, naujas šildymas. Garažas. Skubiai parduodama — tik $39,900.

VAINA REAL ESTATE
Tel. — 925-6565

5½ kamb. 20 metų mūr. bungalow prie 40-os ir Campbell. Gar. Tuščias — galima tuoj užimti. Pasiūlymas.
Telef. 925-6015

Pirkite iš savininko, gražiausioje vietoje prie ežero pakrantės.
TWIN LAKES, WISCONSIN
1 val. nuo Chicagos. 7 metų modernus, 3 miegamiej, fr., virt., 1½ vonios. Porčius, 1½ maš. garažas. Centr. šildymas ir vėsinimas. Daug priedų. Kontraktas — 10%. Sutinku mainyti į nuosavybę Chicagoje į vakarus nuo Kedzie Ave. Prašoma $51,000.00. Pasiūlymus rašykite adr.: Box 61, Twin Lakes, Wis. 53181 arba skambinkit 414 — 877-9039.

FOR SALE: 80 acres of land, located 1¼ miles north of Cedar River, Mich., and one-fourth mile off M-35 on River Rd. Eight acres cleared, and the balance in timber. Property located 300 feet off Co. Rd. 551 with access. This is prime deer-hunting area. The power line crosses the property. The land is known as the Dunkus property. For further details, phone 609 — 863-7742 or contact Vetort's Lunch at Cedar River, Mich

PARDAVIMUI

PARDUODAMA GERAM stovy invalido važiuojama kėdė — "Wheel chair".
Sakmbint 779-5295

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4059 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

MOVING
ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Tel. — WA 5-8063

!; Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.
COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Telef. — 925-2737
Vytautas Valantinas

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plaunamе ir vaškuojame visų rūšių grindis.
BUBNYS — Tel. RE 7-5168

A. VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
Telef. — GA 4-8654
3208½ West 95th Street

HELP WANTED — MOTERYS

HOUSEKEEPER
Live-in housekeeper for an invalid. Northside Chicago. Salary open. Own room.
Tel. 381-7627

TYPIST
Phone Answering
Near North letter shop is seeking reliable person with good typing and general office skills.
Call 787- 9140

CHILDCARE
Permanent. Live in Chicago Apartment. 5 days a week. 3 children under 6. English speaking, mature preferred. Other help in household. Winters in Florida. Summers in Libertyville. References required.
Call 321-2201 Daily 9-5
After 5 and Weekends
751-0772

REIKALINGA MOTERIS išvalyti ir dekoruoti apleistą butą. 30 dol. už 5 valandas.
Skambint — 471-4063

VYRAI IR MOTERYS

WORKING CHEF NEEDED
WAITRESSES
PIZZA COOKS
2 newly opened downtown restaurants. Call 427-2206.
Ask for Mr. Reinhold Mon thru Sat.

HELP WANTED — VYRAI

MACHINIST
Lathe, milling machine, Bridgeport operator. With knowledge of machinery rebuilding. Willing to move. English & long exper. required Call Monday thru Friday 9 AM-5PM. — 678-3480. Ask for Denny.

MAINTENANCE MACHINIST
General machinist for 3rd shift maintenance. Steady year round work in a clean a/c shop. Hospitalization, pension program, dental and optical insurance. 3 weeks vacation after 1 year. Contact — Judy Vaile at 681-3612
LEHIGH/CADILLAC PRINTING CO.
25th & Lexington, Broadview, Ill.
An Equal Opportunity Employer

IŠNUOMOJAMA — FOR RENT

IŠNUOM. mažas butas vienam asmeniui 71-os ir Troy apyl.
Skambint 925-2391

IŠNUOM. 4 kambarių butas — naujai atremontuotas, nauji kilimai. Šaldytuvas ir pečius. Marquette Parke. $295.00 į mėn. Skambint po 7 val. vak. tel. 925-9116.

IŠNUOM. 5 kamb. butas (3 mieg.) 3-čiame aukšte. Bridgeporte. Suaugusiems.
Skambinti 927 - 2238

MISCELLANEOUS

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 So. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ iškvietimai, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokie blankai.

V. SASNAUSKAS
atlieka įvairius
CEMENTO DARBUS
šaligatvius, laiptus ir kt.
Skambint GR 6-8402

DAŽYMAS
VIDAUS IR LAUKO
Prieinamomis kainomis.
Tel. 963-0467 arba 847-1729

Melrose Parke minint šios kolonijos veikėjo Stasio Vidmanto amžiaus sukaktį (aprašymą žiūr. "Draugo" gegužės 16 d. laidoje). Iš kairės: Astra Valytė, sukaktuvininkas St. Vidmantas, sveikinimo kalbą pasakęs Raimundas Lapas, Regina Barauskaitė ir inž. Jonas Markvaldas. Nuotr. A. Stankevičiaus, Jr.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hartford, Conn.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Motinos pagerbimas pradėtas šv. Mišiomis, kurias užprašė Hartfordo LB apyl. valdyba. Šv. Mišias aukojo klebonas kun. Juozas Matutis. Jis pasakė ir gražų, motinos reikšmę iškeliantį pamokslą. Po Mišių visuomenė susirinko bažnyčios salėje, kur dr. Alfonsas Stankaitis skaitė paskaitėlę. Jis lietuvę motiną palygino su kitų tautų motinomis, nurodydamas jos pranašumą jaunimo auklėjimui. Dabarties jaunimo auklėjimas yra jaunųjų motinų rankose.

Dar labai gražiai pagerbė motinas tai "Švyturio" šeštadieninė mokykla. Mokyklos meninei programai vadovavo Vida Liaukutė.

Programos pradžiai jauniausi mokyklos šokėjai pašoko "Tuta" šokį. Šokant dainavo keturios aštunto skyriaus mokinės.

Paskui šešto skyriaus mokinė Rima Dzikaitė padeklamavo Antano Matučio eilėraštį "Mamytei". Toliau, Hartfordo "Švyturio" mokyklos choras padainavo Vytės Nemunėlio "O, atsimenu namelį".

Čia pat pirmo, antro ir trečio skyriaus mokiniai padeklamavo Onytės Pakalnytės eilėraštį. Deklamavo: Tomas Nenortas, Vida Raškevičiūtė, Rimas Simonaitis, Lina Žiūrytė, Edmundas Jalinskas ir Petras Nenortas. Vėliau mokyklos choras padainavo Žlibino parašytą dainą "Kur tas kelelis", muzika Makačino.

Toliau du aštunto skyriaus mokiniai padeklamavo ir pagrojo mamytėms. Rūta Virkutytė deklamavo Kotrynos Grigaitytės eilėraštį "Mamytei", o Vitas Jalinskas grojo klarnetu lietuvių liaudies dainą "Močiute, motinėle".

Hartfordo "Švyturio" mokyklos tautinių šokių "Birželio" jauniai pašoko Kalvelį.

Ir dar trys ketvirto skyriaus mokinės, Elzbieta Novakaitė, Gabija Pakštytė ir Mirga Pakštytė, padeklamavo Onytės Pakalnytės parašytą eilėraštį "Mamytėms ačiū".

Programos pabaigai "Birželio" jauniai pašoko "Dzūkų polką". **Jonas Bernotas**

Brockton, Mass.

MUZIKOS, DAINŲ IR ŠOKIŲ KONCERTAS

Gegužės 18 d. Southeastern fisharmonijos orkestras suruošė koncertą aukštesniosios mokyklos auditorijoj, Weymouthe. Buvo reto grožio pavasarinis koncertas. Koncertą atliko grupė iš fisharmonijos orkestro, 69 įvairaus amžiaus ir tautybių asmenų, vadovaujami energingo dirigento — Robert Babb, Brocktono Šv. Kazimiero liet. parapijos mišraus choro vedamo komp. Juliaus Gaidelio, ir "Sūkurio" liet. jaunimo ansamblio, vyresniųjų ir mažųjų grupių šokėjų, vedamo Vytauto Bruzgio.

Koncertą pradėjo Southeastern fisharmonijos orkestras, diriguojamas R. Babb. Puikiai atliko Toccata — Girolamo Frescobaldi, Russian Sailors Dance—R.Gliere, The Bluebells of Scotland — L. Anderson ir La Vie. Parisienne — Offenbach. Po to tautiniais rūbais pasipuošę Kazimiero parap. Brocktono choristai, komp. J. Gaideliui diriguojant, gražiai padainavo: America the Beautiful — S. A. Ward, jau drąsiau Kur giria žaliuoja — J. Gudavičiaus, Pavasario daina — J. Gaidelio, Tykus buvo vakarėlis — J. Švedo, Augo putinas — J. Gaidelio, Šienapiūtė — J. Gaidelio. Voveraitė — A. Ilčiuko, Dobilas — J. Gaidelio, Alutis — L. Povilaičio ir Battle Hymn of the Republic — W. Steffe. Fisharmonijos 19-kai orkestrantų, diriguojant R. Babb, komp. J. Gaidelio "Liaudies uvertiūrą" grojant ir pamažu scenai atsidengiant, lietuvius džiugino Sūkurio lietuvių jaunimo vyresniųjų ir mažųjų grupių šokėjai vadovaujami Vytauto Bruzgio, palydimi pianinu Marytės Crowley, akordeonu — Brian Pierce ir 19 asmenų fisharmonijos orkestro. Gražiai besikeisdami vieni iš scenos, kiti į sceną auditoriją džiugindami gražiai pašoko: oželius, kepurinę, vestuvių polką, čigonėlį, suk, suk ratelį, rugučius ir malūną su gyvu malūno paveikslu. Šokėjams svečiai plojimų nepagailėjo.

Orkestras pagrojo Capa Cabana — Harold L. Walters, Izraeli Folk Suite — Arr. Edvard Edelson, We Give Thanks to the Lord, 2 Dance and Celebration. 3. Rock of Ages. Ir pabaigai Highlights from Annie"—Strause and Charnin. Plojimų audra išprašė priedo.

Koncertas buvo puikus. Orkestras, choras ir šokėjai padarė gražią pavasario šventę. Toks lietuvių bendradarbiavimas su vietinėmis kultūrinėmis grupėmis yra sveikintinas. Padėka iniciatoriams.

Puošnūs lietuvių tautiniai rūbai, skambios dainos, gražūs dinamiški lietuvių liaudies šokiai drausmingo žavaus jaunimo ir mažųjų gražiai pašokti. Visa tai lietuvius reprezentuoja, kaip kultūringą, gabią tautą. Po koncerto nemažai atsirado lietuvių, kurie didžiavosi esą lietuviais.

Padėka chorui su vadovu komp. J. Gaideliu, choro valdybai. Padėka šokėjams, jų vadovui Vytautui Bruzgiui, muzikei M. Crowley su Br. Pierce, lydėjusiems pianinu ir akordeonu. Padėka ansamblio koordinatoriui Elg. Sužiedėliui su valdyba, S. Norvilai, B. Skobeikienei, Pr. Šimkui, G. Subačiui, Eug. Užpurviui. Padėka visiems choro ir šokių rėmėjams. Visi esate lietuvybės išeivijoje stiprintojai, Lietuvos ambasadoriai.

E. Ribokienė

Lemont, Ill.

MOKSLO METŲ UŽBAIGTUVĖS

Gegužės 17 d. mūsų Maironio lituanistinė mokykla užbaigė mokslo metus. Visi mokiniai tą dieną gražiai pasipuošę, gerai nusiteikę susirinko mokyklon, kad gautų mokslo metų darbų įvertinimą.

Mokyklos salėn susirinko visi mokyklos mokiniai, jų tėvai, mokyklos direktorė, mokytojai bei svečiai. Prieikyje už gražiai papuošto stalo susėdo penkios mergaitės ir trys berniukai — šiais metais baigusieji šią lituanistinę mokyklą — abiturientai.

Mokslo metų užbaigtuves pradėjo direktorė Milita Milašienė, dėkodama visiems prisidėjusiems prie mokyklos veiklos, o ypatingai mokinių tėvų komitetui su pirm. Rasa Šarauskiene, Lemonto LB apylinkei su pirm. Viktoru Garbonkum ir mokinių tėvams. Taipgi padėkojo kun. Leonui Zarembai, S. J., JAV LB Švietimo tarybos pirm. Jonui Kavaliūnui ir buv. tos tarybos pirm. Broniui Juodeliui už dalyvavimą šioje šventėje.

Kun. Leonas Zaremba, S. J., buvo paprašytas sukalbėti maldą, Jonas Kavaliūnas — tarti žodį, o Bronius Juodelis — pravesti šventės programą.

Bronius Juodelis patriotiškais žodžiais kreipėsi į abiturientus: "Jūs galite didžiuotis, nes mokate vieną kalbą daugiau, jums atdaros durys į lietuvių lobyną ir gražiai pradėjote savo gyvenimo kelią ir t. t.".

JAV LB Švietimo tarybos pirm. Jonas Kavaliūnas, sveikindamas abiturientus, taipgi nuoširdžiai sveikino ir linkėjo mokslą tęsti toliau. Sveikinimo kalbą pasakė ir mūsų LB apylinkės valdybos pirm. V. Garbonkus.

Abiturientams, Dianai Aleksiūnaitei, Gailei Biskytei, Rimui Buinevičiui, Audronei Povilaitytei, Pauliui Sidriui, Linui Sutkui, Vilijai Sutkutei ir Renatai Vizgirdaitei baigimo diplomus įteikė LB Švietimo tarybos pirm. Jonas Kavaliūnas. Taipgi kiekvienam buvo įteikta dovanėlė — Lietuvos vėliavėlė su staugiančiu vilku, prie vėliavėlės stiebelio. Abiturientų vardu atsisveikinimo ir padėkos žodį tarė Renata Vizgirdaitė (pirmoji mokinė). Jos žodžiais "Tėvai nežiūrėjo mūsų norų, bet tik norėjo, kad mes žinotume apie Lietuvą ir lietuvius. Tik tėvelių dėka esame lietuviai". Ji visiems dėkojo, ypatingai tėveliams ir mokytojams.

Mokytoja Agnė Katiliškytė, 8 skyriaus auklėtoja, pranešė ir įteikė pažymėjimus baigusiems šios mokyklos 8 skyrius — pradžios mokyklą. Štai jie: Antanas Breimeris, Dalia Čepelytė, Rimas Karaliūnas, Teresė Krištopaitytė, Tomas Kybartas, Arūnas Navickas, Audronė Reivytytė, Morkus Shrechengost ir Giedrė Strimaitytė.

Mokyklos direktorė Milita Milašienė išvardino, kurie geriausiai mokėsi (pirmieji mokiniai). Būtent: I skyriaus Viktorija Žvinaitytė, Kristina Liaugaudaitė, Vida Kazlauskaitė, Tennifer Antanaitytė, II skyriaus Aura Reitnerytė, III skyriaus Angelė Žvinakytė, IV skyriaus Loreta Lirgamerytė, V skyriaus Asta Kazlauskaitė, Indrė Mockaitytė, Kristina Žvinakytė. VI skyriaus Danutė Slivinskaitė, VII skyriaus Lora Blažytė, VII skyriaus Teresė Krištopaitytė ir Audronė Reivytytė.

V klasės Linas Čepelė, Darius Povilaitis, Povilas Šarauskas, Paulius Vizgirda, VI kl. Diana Buinevičiūtė, VII kl. Renata Vizgirdaitė.

Spec. kl. jaun. Nina Karniūnaitė ir spec. kl. vyresn. Ramūnas Bucelevičius ir Tina Valicenti.

Per ištisus mokslo metus nepraleidę pamokų: darželio Olvita Mačiulytė, I sk. Kristina Liaugondaitė, III sk. Jonas Mačiulis, V sk. Aleksandra Mačytė ir V kl. Linas Čepelė.

Pradžios mokyklą (8 skyrius) baugusieji buvo apdovanoti sportiniais marškinėliais, o pasižymėjusieji — knygomis.

Šventė baigta Lietuvos himnu ir vaišėmis.

Andrius Laukaitis

PERŠAUTAS JORDAN

JAV Miestų lygos pirmininkas, vienas iš žymių civilinių vadų, buvo peršautas Fort Wayne, Ind., kai jis grįžo į motelį su balta moterim M. Coleman, viena iš tos lygos direktorių. Jo operacija užtruko 4½ val. ir jo padėtis nebloga. Policija tiria priežastį ir ieško kaltininko.

A. † A.

SOFIJAI BIELSKIENEI mirus,

jos vyrą KAZIMIERĄ, dukrą BIRUTĘ, sūnų EDVARDĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame.

J. ir P. Kinderiai
Pranas Dainius

Tarptautiniai Reprezentacinės Plokštelės

Atlieka: DALIA KUČĖNIENĖ

Akompanuoja: Enrique Arias

Pirmoje plokštelėje lietuvių kompozitorių kūriniai: Dvarionas, Gaižauskas, Karnavičius, Klova, Kuprevičius, Petrauskas, Žilevičius.

Antroje plokštelėje pasaulinių kompozitorių kūriniai: Bellini, Dougherty, Gluck, Nin, Puccini, Stout, Wagner.

Viduje atskiras leidinys su kompozitorių biografiniais duomenimis, dainuojamų kūrinių apibūdinimais ir pilnais dainų bei arijų tekstais.

Plokštelių Albumas gaunamas DRAUGE

Kaina $14.00, su persiuntimu $14.85

Perskaitę Draugą, duokite jį kitiems pasiskaityti.

A. † A. STELLA MOCKUS

Gyveno 2815 S. Troy Street.

Mirė gegužės 29 d., 1980 m., 11:30 val. vak., sulaukusi 82 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Kaune. Amerikoje išgyveno 75 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime 3 sūnūs: Edward ir Arnold Shilkaitis ir Leno Mikėnas, marti Ida, 16 anūkų, 22 proanūkai, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas šeštadienį, 6 val. vak. Lack-Lackawicz koplyčioje, 2314 W. 23 Place.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, birželio 2 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Aušros Vartų parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **Sūnūs, marti, anūkai ir proanūkai**

Laidot. direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. — Tel. 847-6672.

Brangiai žmonai, motinai ir močiutei

A. † A. ANTANINAI INDREIKIENEI

mirus, josios vyrui PETRUI, dukterims — BIRUTEI, ALDONAI, DANUTEI su jų šeimomis ir visiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Jadvyga ir Aleksandras Atutis ir šeima

A. † A.

SOFIJAI BIELSKIENEI mirus,

jos vyrui KAZIMIERUI ir jų VAIKAMS reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

L. ir K. Biknevičiai

A. † A.

Vet. Gyd. KAROLIUI AVIŽIENIUI

mirus, jo ŽMONAI, SŪNUI, DUKTERIMS ir jų šeimoms reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Anelė ir Bronius Ambraziejai

Brangiai

A. † A. ANTANINAI INDREIKIENEI

mirus, jos vyrui PETRUI, dukterims ALDONAI, DANUTEI, BIRUTEI ir jų ŠEIMOMS nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Regina, Rima, Tadas
Eugenijus ir Leonas Balčiūnai

A. † A.

KAZIMIERUI GRUZDUI

mirus Lietuvoje, jo broliui JUOZUI giliausios užuojautos jausmus reiškia

Aldona ir Vytautas Taurai

Giliausia užuojauta visai

AVIŽIENIŲ ŠEIMAI

liūdesio valandoje.

Irena Veleckytė

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01
9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS
3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS
4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS
1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APLINK MUS

× **"Draugo" atkarpoje** vakar baigėme spausdinti dr. Konstancijos Paprockaitės-Šimaitienės pasakojimus "Moteris su baltu chalatu". Šiandien pradedame spausdinti Juozo Vaičeliūno paruoštų atsiminimų pluoštą "Slaptas kunigas Rusijoje'.'

× **Kun. Jonas Sakevičius,** MIC, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos Londone, Anglijoje, klebonas, yra atvykęs į Chicagą aplankyti savo brolių ir sesers šeimų, kurių jau ilgesnį laiką nebuvo matęs. Apsistojęs savo sesers dr. Joanos ir dr. Zenono Danilevičių namuose Marquette Parke. Chicagoje, lankydamas gimines ir pažįstamus, žada pabūti apie tris savaites. Gegužės 29 d. svečias iš Anglijos aplankė "Draugą", painformavo redakciją apie Anglijos lietuvių gyvenimą ir pasidalino mintimis apie lietuvių veiklą.

× **Birutė Bagdonienė ir Birutė Briedienė** sutiko įeiti į "Draugo" parengimų komitetą. "Draugo" vadovybė joms ir visiems komiteto nariams yra labai dėkinga už įsijungimą padėti dienraščio išlaikymo darbuose. Komitetas nutarė suruošti pikniką liepos 27 d. Vitalio ir Modestos Umbrasų sodyboje ir banketą su koncertu rugsėjo 14 d. Jaunimo centre.

× **Putnamo seselių rėmėjų** narių susirinkimas ir pusryčiai bus birželio 1 d., sekmadienį, po 8 val. šv. Mišių Marquette Parko Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Bus paminėti 40 metų tragiško birželio įvykiai, kalbės neseniai atvykęs iš pavergtos Lietuvos ir bus renkamas nario mokestis. Visi nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

× **Visi dalyvaukime linksmoje gegužinėje** biržeilo 1 d. L. Vyčių salėje ir sodely. 2455 W. 47 Str. Pradžia 12 val. Darbščios apylinkės ponios vaišins gardžiu maistu, gerą nuotaiką žadins baras, o šokiams gros Balio Pakšto orkestras. Tikrai bus smagu! Kviečia LB Brighton Parko apylinkės valdyba. (pr.)

× **Dzūkų Draugija** širdingai dėkoja visiems, kurie bet kokiu būdu prisidėjo prie tradicinio Dzūkų draugijos baliaus rengimo.

Dzūkų Draugijos Valdyba (pr.)

× **Akiniai siuntimui į Lietuvą.** Kreipkitės į V. Karosaitę. Optical Studio, 7051 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-6766. (sk.)

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747 (sk.)

× **1980 m. grupinės kelionės** į Lietuvą bet kuriuo metų laiku. Registruokitės jau dabar š. m. liepos 15 d. kelionei per Varšuvą. Vilniuje 6 dienos. Užpildomi kvietimai giminėms į JAV. Kreiptis: **Danutė Zilis - Žilevičienė, 6833 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 312 — 476-3808** (sk.)

× **Jaunučio Puodžiūno Baleto Studijos** tradicinis vakaras įvyks šeštadienį, birželio 7 d., 7:30 v. v. Jaunimo centre. Programoje baletas **Espana** ir naujas baletas **La Danse.** Dalyvauja **Birutė Barodicaitė, Viktoras Barauskas, Violeta Karosaitė, Jaunutis Puodžiūnas ir studijos mokiniai.** Kviečiami visi atsilankyti. Bilietai prie įėjimo. (pr.)

× **Chicagos Aukšt. lit. mokyklos** 29-tos abiturientų laidos išleistuvės bus birželio 1 d. 5 v. v. Jaunimo centro kavinėje. Tėvai ir visa lietuviškoji visuomenė kviečiama dalyvauti.

× **Visi Ateitininkų namų fondo** nariai ir jais tapti norintys kviečiami atvykti į šį sekmadienį įvykstantį informacinį susirinkimą 1 val. p. p. Ateitininkų namuose.

× **"Lituanicos" futbolo klubo** 30 metų sukaktis bus minima lapkričio mėn. pabaigoje. Be kitų minėjimo programos punktų, bus suruoštas banketas Hickory Hills Country klubo salėje.

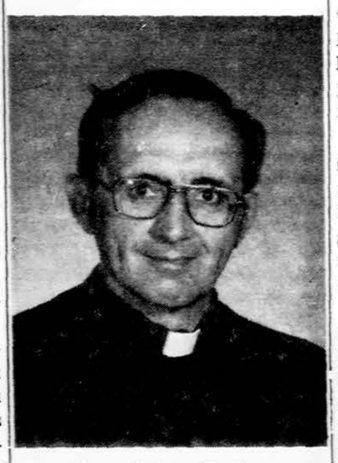

× **Kun. Petras P. Paurazas,** St. Adrijono parapijos Marquette Parke klebonas, kuris šį sekmadienį, birželio 1 d. 2:30 val. p. p. šv. Mišiomis minės kunigystės sidabrinę sukaktį. Priėmimas po pamaldų bus Marijos aukšt. mokykloje, kur jubiliatas anksčiau ilgai yra mokytojavęs.

× **Gegužinės pamaldos,** sveikatos reikalai ir kultūrinė programa Lietuvio sodybos pažmonyje bus šį sekmadienį, nuo 2 val. po pietų. Užkandis. Visi laukiami.

× **TĖVŲ DIENOS** šv. Mišių bei maldų novena prasidės birželio 6 d. ir tęsis iki 15 d., Marijonų koplyčioje prie "Draugo". Ši novena skirta Švč. Jėzaus Širdies garbei, meldžiant tėvams kūno ir sielos sveikatos, sėkmės darbuose, kantrybės kančioje, gi mirusiems — amžinosios laimės. Maloniai kviečiame įsijungti į šias ypatingas mūsų maldas. Savo tėvų, vyrų, uošvių ir senelių vardus siųskite: **Marian Fathers, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629.** (pr.)

× **Aukų po 5 dolerius** atsiunn- Mykolas Pakštys, Albinas Plančiūnas; 3 dol. — Mykolas Bucelevičius, 2 dol. — Vytautas Rastonis. Visiems dėkojame.

× **Korp! Neo-Lithuania** kviečia visus neo-lituanus-nes iš arti ir toli atvykusius, liepos 4 d. (penktadienį) 3 val. p. p. į Lietuvių Tautinius namus, 6422 So. Kedzie, bendram pašnekesiui, po kurio įvyks pietūs, dalyvaujant korporantų šeimoms. Vėliau bus tradicinis alutis. Vakare korporacijos orkestras rengia šokius, kviesdamas neo-lituanus, tautinių šokių dalyvius ir svečius dalyvauti. (pr.)

× **Ateitininkų namams prie Lemont, Ill.,** ieškomas prievaizdas, kuris ten gyventų. Gyvenamos patalpos ir atlyginimas pagal susitarimą. Dėl informacijos skambinti vakarais tel. (312) 434-2243. (sk.)

× Prityręs lietuvis kirpėjas atidarė kirpyklą Marquette Parke, prie 69-os ir Artesian g-vės — **2437 W. Lithuanian Plaza Court.** (sk.)

× **Juoda-balta ir spalvotų TV — nuo 5 ligi 25 in. — išpardavimas pas Gradinską** lig 6. 13. 80. Kainų sumažinimai net lig 200 dol. **2512 W. 47 St.** Tel. 376-1998. Atd. 9 — 6; pirm. ir ketv. 12 — 6. Sekm. ir treč. užd. (sk.)

× **Liet. Bendruomenės Philadelphijos** apylinkės valdyba nuoširdžiu laiškeliu padėkojo "Draugui" už puikią informaciją iš jų gyvenimo bei veiklos. Šia proga per Genovaitę Maciūnienę atsiuntė 25 dolerių auką mūsų spaudai stiprinti. Dėkojame.

× **Kazimieras Pravilionis,** ramygalietis, Byron motelio (Byron, IL.) savininkas, lankėsi "Drauge", įsigijo knygų už didesnę sumą ir paliko 50 dol. auką savo dienraščiui. Jis jau kelintus metus dienraščiui stiprinti palieka didesnę auką. Nuoširdžiai dėkojame.

× **Kostas ir Kotryna Repšiai** Balfo apskrities ir skyrių valdybų rengiamoj gegužinėj vadovaus svečių pavaišinimui. K. ir K. Repšiai talkininkauja daugeliui organizacijų, o K. Repšys yra Balfo apskrities ir 5-jo skyriaus valdybose.

× **Oną Pulkauninkienę,** grįžusią iš praleistų atostogų Floridoje, josios anūkė Viva Bartkutė (Danguolės ir inž. Eugenijaus Bartkų duktė) apdovanojo savo atsiektais laimėjimais mokykloje ir sporte.

× **Gediminui Sakevičiui,** kuris su šeima gyvena Little Rock, Ark., neseniai Chicagoje buvo padaryta gana sunki širdies operacija. Ligonis dabar pamažu sveiksta savo sesers ir svainio dr. Z. Danilevičiaus prižiūrimas. Žmona jau išvyko į savo namus, kur laukia jos dar bai. Jam dar teks gydytis bent kelias savaites.

× **Lietuviškų knygų "Drauge",** pasinaudodami jų išpardavimu atpigintomis sąlygomis, didesnį kiekį įsigijo: F. Pranckūnas (Oak Lawn), L. Kairys, K. Šilėnas (Chicago).

× **Patricia Vaitkutė,** Stellos ir Antano Vaitkų, gyv. Brighton Parke, duktė, gegužės 24 d. baigė Loyolos universitetą ir gavo bakalauro diplomą iš dantų higienos mokslo. Patricia yra baigusi St. Joseph ir St. Anna par. pradžios mokyklą, Curie aukšt. mokyklą ir nuo 1976 m. studijavo Loyolos universitete, gaudama specialią Pullman ir Marquette National Bank stipendijas už gerą mokslą. Šiuo metu ji dirba dantų higienos srityje, bet žada dar studijuoti ir įsigyti magistro laipsnį. Linkėtina naujai diplomuotai profesionalei ir toliau tobulintis.

× **Už Vilniaus kultūrininkės a. a. Marijos Piaseckaitės-Šlapelienės** sielą jos 100-jo gimtadienio proga bus atnašaujamos šv. Mišios 1980 m. birželio 5 d. 8 val. Šv. Jono ligoninės koplyčioje Santa Monica, Calif., ir birželio 8 d. 8 val. ryto Marijonų koplyčioje Chicagoje (pr.)

× **Irenos Veleckytės Baleto ir Piano Studijos metinis koncertas** įvyks birželio mėn. 15 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Jaunimo Centre. Programą pradės studijos piano mokiniai, užimdami trumpą šio koncerto dalį. Po to seks dviejų baletų pastatymai: Perraulto pasaka "Raudonkepuraitė" ir Glazunovo "Sezonai". Abiejų baletų choreografija I. Veleckytės, dalyvaujant jos studijos mokiniams. Visus kviečiame atsilankyti ir palaikyti jaunimo pastangas. (pr.)

Iš respublikonų tautybių grupių suvažiavimo Clevelande gegužės 16-18 d. Nuotraukoje dalis lietuvių respublikonų iš įvairių JAV vietų. Matyti Jonas Urbonas, Kazimieras Oksas, L. Mažeikienė, Anat. Milūnas, Liucija Gromulaitienė. Stovi Eug. Zuris, A. Jankūnas, dr. J. Genys, Jonas Talandis ir Čečys. Nuotr. J. Urbono

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

VAIKŲ GEGUŽINĖ

Įsivaizduokite savo šeimą, praleidžiančią gražią, saulėtą dieną kvepiančioje pavasario gamtoje. Vaikai tuojau susitinka draugų, rūpestingos prižiūrėtojos praveda su jais ratelius, žaidimus ir sporto rungtynes. Vaikai laimingai parsineša glėbius žaislų iš jiems skirtų laimėjimų. O tėvai gali tarp savęs šnekučiuotis, sportuoti, pasivaikščioti gamtos takais ar pasivaišinti skaniu maistu ir gėrimu. Ir visa diena vyksta gražioje lietuviškoje nuotaikoje.

Kriaučeliūnų vardo Vaikų namelyje panorėjo suruošti gegužinę, kurioje išskirtinas dėmesys būtų kreipiamas į vaikus, kad jiems ta diena būtų ypatingai maloni ir džiugi ir kad ji būtų savotiškas atsisveikinimas su mokykla ir graži vasaros pradžia.

Gegužinė, į kurią kviečiamos visos lietuviškos šeimos su savo vaikais, seneliais, dėdėmis, tetomis, ir pažįstamais, ruošiama sekmadienį, birželio 8 d., nuo 12 val. iki 6 v. v. St. Mary's Seminary Picnic Grounds. Lemonte. Vietovė labai erdvi, saugi, gražiai prižiūrėta, su kalvomis ir takeliais. Visi ras sau užsiėmimų. Mokytoja Rasa Šoliūnaitė praves mažiesiems vaikams dainų ir žaidimų programą, o vyresniesiems vaikams organizuojamos sporto rungtynės ir žaidimai. Veiks vaikų žaislų laimėjimai. Atūš įvairios ugniagesių ir policijos mašinos, kurias vaikai galės apžiūrėti. Nemokamai bus galima gauti vaikams imunizacijos skiepų iš Board of Health atstovų. Taip pat bus galima patikrinti kraujo spaudimą. Veiks skani virtuvė ir baras. Kad tėvai galėtų laisviau paben drauti ir poilsiauti, vyresnės mergaitės mielai prižiūrės mažuosius vaikus. Ko daugiau benoréti? Ar beapsimoka šeimą vežti į "Great America?"

Kelias į gegužinės aikštę iš Chicagos yra paprastas — važiuoti Archer iki Rt. 83 South. Paskui Rt. 83 iki 111 St. (Main St.). Sukti į dešinę ant Main St. ir važiuoti dvi mylias iki St. Mary's Seminary, kuri yra kai rėje kelio pusėje.

Dalyvaudami gegužinėje, ne tik padarysite savo šeimai malonumą, bet ir paremsite vienintelį JAV veikiantį lietuvišką darželį: Kriaučeliūnų vardo Vaikų namelius. Norintys daugiau informacijų apie gegužinę gali teirautis pas Nijolę Gierštikienę.

J. N.

ĮDOMI POPIETĖ TEATRE

Jaunimo ir Vaikų teatras, dar tebeglobojamas Jaunimo centro vadovybės, vėl pasirodys scenoje rytoj, sekmadienį, birželio 1 d. 6 val. p. p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Jie pasirodys dviejuose vaidinimuose. Mažieji tarp septynerių ir vienuolikos metų suvaidins J. Degutytės gražią draugiškumo pamokančią pasakėlę vaikams "Avinėlį Beragėlį". Pasakėlę režisuoja aktorė Laima Rastenytė - Lapinskienė. "Avinėlyje Beragėlyje" gyvulėlius, įdomiai atrodančiuose rūbuose miške, vaidina: Vida Damijonaitytė, Edis Juškaitis, Saulius Juškaitis, Andrėja Kazlauskaitė, Andrėja Kaminskaitė, Aras Lapinskas, Renata Naudžiūtė, Renata Raudytė ir Daiva Viktoraitė.

Mūsų jaunieji aktoriai — studentai ir gimnazistai — suvaidins trumpą komediją V. Palčiauskaitės "Prašom tylos'". Komiškose rolėse, režisuojant Dariui Lapinskui, matysime teatrą pamėgusius jaunuolius: Audrę Budrytę, Rasą Kaminskaitę, Aušrinę Mikutaitytę, Viktorą Radvilą, Edvardą Šulaitį, Laimą Šulaitytę, Laimą Vadeišaitę ir Audrių Viktorą.

Tai grupė žmonių, dirbanti dėl valandėlės džiaugsmo visiems atsilankiusiems — mažiems, jauniems ir seniems.

V. K.

ATSISVEIKINIMAS SU A. A. ANTANINA INDREIKIENE

Pirmąją Sekminių dieną Pacifica mieste, Kalifornijoje, mirė ilgą laiką East Chicagoje ir Chicagoje gyvenusi ir dirbusi a. a. Antanina Indreikienė (Jonelytė). Velionės vyro Petro Indreikos ir kitų šeimos narių rūpesčiu kūnas buvo lėktuvu atvežtas į Chicagą ir pašarvotas Petkaus Marquette Funeral Home koplyčioje.

Ketvirtadienio vakare, gegužės 29 d., "Giedros" korporacijos rūpesčiu buvo suruoštas atsisveikinimas su velione. Jį pravedė Emilija Vilimaitė. Be jos, nuoširdžius atsisveikinimo žodžius tarė: Korp! "Giedros" atstovė Julija Lungienė, LKB Kronikų leidėjų ir Lietuvių fondo atstovas Apolinaras Bagdonas, Lietuvių Bendruomenės Marquette Parko apylinkės valdybos narys Kostas Juškaitis, Lietuvos Dukterų dr-jos valdybos pirmininkė E. Kielienė, Indreikų šeimos bičiulių vardu Zigmas Moliejus ir Bronius Nainys. Kiek anksčiau su velione maldomis atsisveikino Putnamo seselių rėmėjų atstovės su daugybe Chicagos lietuvių.

Visi kalbėjusieji iškėlė velionės Antaninos darbštumą, pareigingumą, tvirtus lietuviškus įsitikinimus, draugiškumą, labdaringumą ir kitas geras savybes. Ji kartu su vyru Petru išaugino tris dukteris — Danutę, Birutę, Aldoną, aktyviai dirbo minėtose lietuviškose organizacijose, daug aukojosi ir aukojo.

Atsisveikinimo iškilmėse dalyvavo korp! "Giedros" vėliava, garbės sargybas prie karsto ėjo giedrininkės, nestigo ir gėlių bei vainikų, nors velionės valia bičiuliai buvo prašomi jų vietoje aukoti labdarai. Atsisveikinimas buvo baigtas "Tėve mūsų" malda ir giesme Marija, Marija.

Gegužės 30 d. iš koplyčios velionės karstas buvo pervežtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, iš kur po gedulingų pamaldų daugelis Chicagos ir East Chicagos kolonijų lietuvių palydėjo į Liet. Šv. Kazimiero kapines, kuriose velionė ir buvo palaidota. **(bk)**

Hamiltono Vysk. Valančiaus lit. mokyklos globėjas prel. dr. J. Tadarauskas per mokslo metų užbaigtuves įteikia mokyklai paremti čekį tėvų k-to ižd. —. Sadauskui. Nuotr. J. Miltenio

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys,** kurių centras yra Putname, Conn., neseniai išrinko naują vienuolijos vadovybę. Sesuo M. Aloyza išrinkta vienuolijos vadove, o šios seserys jos patarėjomis: ses. Ona Mikailaitė, ses. Bernadeta Matukaitė, ses. Paulė Savickaitė, ses. Margarita Bareikaitė ir ses. Teresė Mieczkowski.

— **Prof. Shine gegužės 26 d.** vakare per San Juan, Puerto Rico, televiziją kalbėjo apie žymųjį lietuvių dailininką Konstantiną Mikalojų Čiurlionį, jo darbų reprodukcijas parodydamas savo paskaitos metu. Dail. Čiurlionį profesorius vertino kaip pasaulinio masto kūrėją. Kalbėjo apie valandą. Specialios medžiagos prof. Shine parūpino **Julija Dantienė,** šiuo metu su šeima gyvenanti San Juan mieste.

— **Simas ir Genė Kudirkai** birželio 11 d. išskrenda į Australiją. Juos pakvietė Lietuvių Bendruomenės vadovybė. Išbus tris savaites, aplankys visas svarbesnes lietuviškas kolonijas. Išskrenda iš Australijos birželio 30 d., liepos 1 jau bus Havajuose, dar sustoja Los Angeles. Į New Yorką grįžta liepos 8 d.

AUSTRALIJOJE

— **A. a. Adelė Pečenkinienė** (Ernstaitė), dantų gydytojos Veronikos Aleksandravičienės mamytė, mirė gegužės 8 d. Adelaidėje, sulaukusi 85 metų amžiaus. Po gedulingų pamaldų evangelikų bažnyčioje palaidota Adelaidės Centennial kapinėse.

— **Sydnėjaus "Dainos" choro** valdybą šiuo metu sudaro: E. Lašaitis (pirm.), V. Stasiūnaitis, A. Kramilius ir B. Aleknaitė.

— **Motinos dieną** gražiai atšventė Adelaidės, Sydnėjaus, Melbourno, Canberros, Pertho lietuviai. Visur buvo suruošti minėjimai su pamaldomis, motinų pagerbimu iškilmingų posėdžių metu, menine programos dalimi.

CHICAGOS ŽINIOS

TAKSIŲ STREIKAS

Apie 200 taksių šoferių nusprendė sekmadienį pradėti streiką Yellow ir Checker bendrovėse.

PIGIOS PASKOLOS

Illinois valstija paskyrė 100 mil. dol., kad galėtų duoti pigias paskolas namams įsigyti. Taip pat duodamos pinigų sumos bankams teikti pigias paskolas ūkininkams.

100 BUTŲ

Labiausiai veikli butų statybos firma Chicagoje McHugh-Levin Associates planuoja netoli centro, Chicagos šiaurinėje daly, tarp State, Dearborn, Huron ir Superior gatvių pastatyti 55 aukštų namus su 700 butų. Statybą numato pradėti pavasarį, o baigti — 1982 m.

LENGVATIKĖS NUOSTOLIS

Prie Western ir 63 gatvės, Chicagoje, dvi moterys prisigretino prie Augustos Hilton, 65 m., ir ėmė pasakoti, kad jos rado 15,000 dol. ir nori su ja pasidalinti, tik reikią, kad ji parodytų patikimumą, įnešdama užstato 4000 dol. Moteris parvažiavo namo, pasiėmė banko knygutę, išėmė 4000 dol. ir įdavė toms apgavikėms. Šios pasakė, kad jos turi iškeisti 15,000 dol. Įėjo į krautuvę ir dingo, nusinešdamos lengvatikės Hilton 4000 dol.

ŽUVO PRIE UGNIKALNIO

Chicagos priemiesčio Oak Lawn gyventojas geofizikas David —Johnson buvo nuvykęs stebėti St. Helen ugnikalnio. Stovėjo už penkių mylių 1500 pėdų aukščiau ugnikalnio angos, bet smarkus išsiveržimas pasiekė jį, ir jis žuvo.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v.
Šeštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d.
ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 W. 63 Street
Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-8700
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.

DENGIAME IR TAISOME VISŲ RŪŠIŲ STOGUS
Už savo darbą garantuojame ir esame apdrausti.
Skambinkite
ARVYDUI KIELAI
Tel. — 434-9655